

Brassói Lapok

XXXVIII. évfolyam
258. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Péntek
1932. évi november 11

ELŐFIZETESI ÁRAK: Belföldre havonként 60 lej, postai szétküldéssel; Brassóban és mindazon helységeken, ahol a kihordás nem posta útján történik, a kihordónak a kézbesítési díj külön megfizetendő. Ez a kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — Az előfizetési díj átutalható postautalványon vagy fizethető nyugta ellenében a lap utolsó oldalán felsorolt pénzbeszéd-megbiztosítványokhoz. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12.174. **HIRDETESEK** díja 6 lej, szövegoldalon elhelve 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

TRANCU-JASI általános feltűnést keltő beszéde az Averescu-párt gyűlésén

Titulescu ismét cáfolja a francia visszautasításról szóló híreket

Bukarest, november 9.

A Vitéz-Mihály-rend színajai diszközügyűlése és az utána következő közös ebéd a királyi palotában igen kiváló alkalomnak ígérkezett arra, hogy az ilyenkor szokásos királyi megnyilatkozásból következtetéseket lehessen levonni a belpolitikai kialakulásokról vonatkozólag. Politikai körökben figyeltek is Színajára felé. Különösen az Averescu-ügy izgatta a kedélyeket. Az öreg marsall ugyanis újra csak elkerülte Színaját, noha néhány héttel ezelőtt még úgy volt, hogy a maga részéről mindent el fog követni a közte és az uralkodó közötti helyzet enyhítésére. A marsall azonban mégis csak csökönys maradt s nem jelent mezt Színajában, ahol egyébként politikai szempontból sem történt semmi figyelemreméltó.

A KIRÁLY CSAK ALTALANOSSÁGOKAT MONDOTT

A délelőtti ünnepélyes istentisztelet után, amelyen a rend tagjai tisztelettel vettek részt, a lovagok felvonultak a királyi palotába, ahol meleg ünnepélyben részesítették Mihály vajdát, akit a brassói második vadászbatalion káplárává nevezték ki.

Aztán a hagyományos diszebed következett. A pezsgőnél Prezan marsall üdvözölte néhány meleg szóval a királyt. Prezan marsall is óvakodott a politikai célzásoktól, szavaiban nem volt semmi rejtett értelem, csak a szokásos „öröm és hódolat”.

Az uralkodó felelt Prezan üdvözlésére, de ő is csak általánosságokat mondott, holott sokan azt várták, hogy legalább Averescu marsall viselkedésével kapcsolatban történik valami célzás. Nem történt semmi. Az uralkodó nem tartotta az időt alkalmasnak arra, hogy olyan kijelentéseket tegyen, amikből politikai körökben következtetéseket vonhatnának le. A király tehát hallgatott!

TRANCU-JASI AZONBAN BESZÉLT

Nem lehet célzatosság nélkülinek venni azt a tényt, hogy az Averescu-párt pontosan azon a napon tartott politikai népgyűlést Galacban, amikor a Vitéz Mihály-rend diszközügyűlése volt Színajában. Igaz, hogy Averescu marsall nem jelent meg a galaci gyűlésen sem, mert ez már túl éles állásfoglalás lett volna. Ottthon maradt Turnu-Severinben. Pártja népgyűlése, illetve az ezen a népgyűlésen elhangzott szónoklatok azonban éppen elég kínos feltűnést keltettek politikai körökben.

Trancu-Jasi ugyanis beszélt... Azzal kezdette, hogy elmult az ideje a távolról való célozgatásoknak.

Aztán ilyen kijelentéseket is tett: Fontos alkotmányos kérdést kell határozottan leszögezni. A király csak uralkodik, de nem kormányoz. Averescu marsall pártja azért van, hogy ezt a két szempontot érvényesítse. Harcol is ezért, mert ha nem tenné, akkor fölösleges volna és feloszthat-

na. Amikor ezt a két elvet nem tartják tiszteletben, akkor „pártunknak az a rendeltetése, hogy megvédje az alkotmányos jogokat!”.

A továbbiakban:

A mi gondolatunk ma nem Színajában van, ahol ott kellene lennie a Vitéz Mihály-rend minden egyes lovagjának. Gondolatunk Turnu-Severinben jár, ahol az az ember tartózkodik, aki parancsnoka volt hadseregünknek és aki győzelmeket vívott ki. Feléje irányítjuk gondolatainkat, mert ő mentette ki az országot abból a nyomorból, amelyben van!”.

A továbbiakban a kormányt támadta élesen. Megállapította, hogy tulajdonképpen nincs kormány, nincs tekintély és nincs bizalom. „Abban a történelmi nevezetességű megyében vagyunk, ahonnan Lascar Catargiu elindult, az a Catargiu, aki megmondotta I. Károly királynak: Ez nem lehet! És I. Károly király megértéssel meghallgatta a nagy ha-

zafiak tanácsait. Az ország megmentése a legfelsőbb törvény. Mostantól kezdve nekünk fogjuk nevezni a dolgokat!”.

Ismeretes, hogy Averescu hírhedt három X-es (XXX) cikke minduntalan történelmi példákkal, mondhatni példabeszédekkel célozgatott. Erre vonatkozik Trancu-Jasi beszédének az alábbi része:

— Ezentúl, ha mondani valónk lesz, nem Franciaország történelméről fogunk neveteket felhasználni, hanem mindenkiről megmondjuk, hogy mi a neve.

A szónoklat befejező szavai ezek voltak:

— Szükségét láttam ennek a lelkiismereti vallomásnak, mert az a meggyőződés, hogy ezzel hozzájárulok hazám megmentéséhez. Addig is, amíg ez megtörténik, szavam szüntelenül hangzani fog: Eljen az alkotmány!

Trancu-Jasi beszédét fölösleges kommentálni. Érthető, ha politikai körökben nagy és igen-igen kínos feltűnést keltett.

Titulescu ismét cáfol

A külügyminisztérium ismét cáfol. Titulescu tagadja, hogy Franciaország részéről visszautasítás érte volna az országot. Ő nem is kért egyebet a francia külügyminisztériumtól, csak annyit, hogy a közvetlen tárgyalásokra való román öhaját továbbítsa Moszkvába, miután Litvinov nincs Genfben s így a román külügyminisztérium nem tudja, hogy hol és mikor kezdheti újra a tárgyalásokat.

Egyébként pedig Franciaország minden támogatást megígért ebben a kérdésben Romániának.

A Cuvantul, amelynek a királyhoz való kapcsolatai közismertek, másként látja a helyzetet. Legutóbbi ezzel foglalkozó cikkében megállapítja, hogy

Románia izolálódott az orosz kérdésben s ezzel bebizonyosodott, hogy az a külpolitika, amit Titulescu csinál, szerencsétlen.

A Cuvantul cikkének politikai körökben súlyos jelentőséget tulajdonítanak. Az ezzel az ügygel kapcsolatos eseményjelentések egyébként rövidek: Cadere szerdán reggel kihallgatáson volt Titulescunál, aztán Színajába utazott, hogy az uralkodónak is jelentést tegyen.

Cesianu párisi követ is megérkezett. Ő is szerdán jelentkezik kihallgatáson a királynál.

Titulescu lakásán Maniu, Mihalache, Madgearu és Lugosianu értekezletet tartottak. Hogy miről beszélgettek, azt könnyű elképzelni...

Páratlan eset a parlamentárizmus történetében

Passzív rezisztenciába lépett az osztrák kancellár

Bécs, november 9.

A parlamentárizmus történetében még nem fordult elő olyan eset, mint ami most Bécsben történt.

Az osztrák kancellár a szó szoros értelmében passzív rezisztenciába csapott át, mert őt a nemzeti tanács elnöke megsértette.

Az osztrák parlament egyik legutóbbi ülésén történt, hogy Bauer képviselő, Dolfuss kancellár felé kiáltott:

— Maga egy közönsége lump!

Bauert a nemzeti tanács elnöke nem utasította rendre és ezért Dolfuss kancellár megsértődött.

A kancellár az ülés végeztével kijelentette, hogy a rendreutasítás sem lett volna elégtétel ugyan, de ő ezt az elég-

tételt elfogadta volna, azt azonban, hogy a nemzeti tanács elnöke még rendre sem utasítja a sértegetőt és így hallgatásával a sértegető mellé áll és letézi az elszövedett sérelmét, ettől nem hajlandó.

Dolfuss kancellár egyébként kijelentette, hogy

mindazideig, amíg tőle úgy Bauer, mint Renner bocsánatot nem kérnek, passzív rezisztenciába megy és az osztrák parlamentbe nem teszi be a lábát.

Bécs politikai körökben nem hitték, hogy Dolfuss fenyegetését beváltja, de tegnap este a parlament ismét ülést tartott és azon Dolfuss nem jelent meg, amiből azt a következtetést vonják, hogy a kancellár valóban ragaszkodik a passzív rezisztenciához.

PAPEN BESZÉL

Berlin, november 9.

A párisi Excelsior című lap munkatársa Berlinben beszélgetést folytatott Papen kancellárral, aki a maga rideg őszinteségével nyilatkozott a német-francia viszonyról, a lezárásról, s a világpolitika várható fejleményeiről.

A birodalmi kancellár elsősorban azt a vádat utasította el, mintha hatalmi szempontok vezették. Sohasem akart karriert csinálni; feladatot vállalt, melytől mélyen át van hatva. Tizenkét éven át volt tagja a parlamentnek, de nemcsak semmit sem tett az érvényesülésért, hanem még ideje javát is a pártjával szemben való állásfoglalásra fordította.

— A pártok az én hazám balsorsa! Kiáltott fel keserűen Papen. Erdekeiket fölébe helyezik a nemzet érdekének. A népek pedig, mely jobb, mint ők, közülük kell választania.

A tudósító amaz ellenvetésére, hogy kormányát a bárók kormányának nevezik, a kancellár azt felelte, hogy ez szegényes vád; a forradalom megszüntette a nemességet, s a weimari alkotmány óta nincs nemesember Németországon.

A jóvátételről és fegyverkezésről azt mondta Papen a francia újságírónak, hogy Németországnak elsősorban joga van az anyagi biztonsághoz, aztán jön a másik, az önszeretet és az önbecsülés. Nagyon fontos, hogy az embernek milyen véleménye van — önmagáról.

— Hisz-e egy új európai háború lehetőségében?

A kancellár elgondolkodva, lassan mondta:

— A titkos diplomácia tulszái nélkül talán az 1914-iki világháború sem történt volna meg. Én a közvetlen tárgyalások híve vagyok. Lehetséges, hogy az ember hangosabban vitatkozik, de ha jóakarattal van eltelve, — mintahogy nekem nincs hátsógondolatom — a tárgyalás csak nyerhet a világháború által. Amíg nyíltan beszélhet az ember, a világ közvéleményének füle hallatára, addig nincs veszedelem.

A francia-német viszonyra térve át, azt mondta Papen, hogy Páris és Berlin közt nagy a bizalmatlanság, s ezzel jó politikát sohasem csináltak. Sokszor azt hiszem, hogy a félreértést és a zavart a kilométeres távolság okozza. Herriotval alaposan kibeszélte magát Lausanne-ban; nyíltabban már nem beszélhetek. Herriot teljesen ismeri az ő elgondolásait. A külföldnek tudomásul kell vennie, hogy a szélsőbalt kivéve, Németország egységes a külpolitika dolgában. Oriási erőfeszítést tesznek, hogy a válságból kijussanak, s már utban vannak a tetőpont felé. Oda feljutva, a szabad nemzetek közt szabad Németország minden kívánsága az lesz, hogy a maga törekvéseit a másokéival egyesítve, bizottságok a európai szolidaritást.

Megkezdtek a tisztviselői kinevezések ellenőrzését

Bukarest, november 9.

A pénzügyminisztériumban megkezdtek a tisztviselői kinevezések ellenőrzését, hogy megállapíthassák a törvénytelenül kinevezettek számát. Az ellenőrzés egyelőre nem vonatkozik még személyekre.

A minisztérium elhatározta, hogy a kinevezések ellenőrzésénél a legsúlyosabb szempont az lesz, vajjon a kinevezetteknek megvan-e a törvényben előírt előképzettség és megkövetelt vizsgái.

Elsősorban azt a kategóriát bocsátják el, a melynél az előképzettség hiányát állapítják meg. Ha aztán még mindig újabb elbocsátásokra lesz szükség, úgy továbbfolytatják az ellenőrzést.

Hitler fenyegetőzik, Papen erélyes intézkedésekkel válaszol

Megvalósíthatatlan a fekete-barna koalíció

Feloszlatták a nemzeti szocialista katonai alakulatok egy részét

Berlin, november 9.
A lezárt német választások után viszonylagos csend van a német birodalomban. Ennek a csendnek az az oka, hogy két hetes politikai fegyverszünetet kötöttek a pártok és nem hívnak össze népgyűléseket, nem rendeznek nagyobb demonstrációkat.

A fegyverszünet nem sérti azonban az a nyilatkozat, amelyet Hitler adott. Ha népgyűlés és egyéb jókat csinálni nem is szabad, de nyilatkozni igen.

Hitler az Ouvre berlini munkatársát fogadta és nagyon kemény szavakat mondott Papen ellen. — Kijelentette, hogy a míg ő él, soha Papennel összeműködni nem tudna. Papent — mondotta Hitler — ő szedte fel, ő csinált belőle embert.

Aztán szenvedélyesen kifakadt: — Bár hagytam volna abban az ismeretlenségben, ahonnan előkapartam.

Arról tehát szó sem lehet, hogy a nemzeti-szocialisták Papennel és így a német-nemzetiekkel is megegyezzenek.

Aztán Hitler a címekről és rangokról beszélt és kijelentette, hogy ő nem törődik a dekórumokkal. Itt nyilván arra céloz, hogy neki nem a kancellári cím az ideális, hanem a nemzeti szocialista politikai eszme megvalósulása és éppen ezért kihangsúlyozta, hogy ő jól tudja, hogy életét minden pillanatban veszedelem fenyegeti és már ez a körülmény is elégséges ahhoz, hogy a címek és rangok kőségességét felismerje.

Kihangsúlyozta ebben a nyilatkozatában végül Hitler, hogy az ő felfogása a történet után és a választások eredménye után sem változott. Intranszigiens továbbra is és amennyiben ez alkalommal, ezek után a választások után ismét magához hivatná Hindenburg, ugyanugy fog vele beszélni és ugyanazt fogja neki válaszolni, amit a nyáron mondott.

Azaz?
Azaz Hitler változatlanul és maradék nélkül ragaszkodik a kizárólagos hatalomhoz.

Ismét követelni fogja a kancellárságot és azt, hogy a kormányzás egyedül a nemzeti-szocialista párt joga legyen.

Ha Hitler ez alkalommal teljes őszinteséggel beszélt, ugy nincs remény arra, hogy a politikai fegyverszünet lejártá után a fekete-barna koalíció megvalósulhasson. Hitler és a centrum együtt annyira, amennyire majoritást jelent és talán a két párt szövetezése átmenetileg visszaállíthatná Németországban a parlamentárismust, de ha Hitler ennivre merrev álláspontot foglal el, szó sem lehet megegyezésről.

A feketék semmi esetre sem tudnának a barnákkal megegyezni csak abban az esetben, ha a párt a maga merev eszmei álláspontjából lényeges engedelményeket tesz s ha ezenfelül lemond arról, hogy a terror és diktatura eszközeivel kormányoz.

Erre ugy látszik, Hitler nem hajlandó és ha a vezérkar szilárdan a háta mögött áll, a kooperációból tényleg nem lesz semmi, ami viszont a junker-diktatura jogcímét erősíti.

A junker-diktatura valószínűleg most már a legerőszakosabb fegyverekhez nyúl, amit bizonyít az is, hogy Saarbrückenben feloszlatták a Hitler-féle katonai formációkat.

Feloszlatták Hitler rohamcsapatait, a motoros és védelmi csapatokat, a rohamcsapatok tartalékait. A dolog apróját még nem ismerjük, de annál tisztábban látjuk az elkövetkezendő cselekedeteket

menetét. Papen csak a választásokat várta be. A választások lezárásáig nem akart ellentéteket élesíteni, de most, választások és reá nézve ismét csúfos kudarccal végződött választások után, nem dolgozik többé kesztyűs kézzel, hanem a diktatura igazi arculatát mutatja.

Csak jogcímét keres, hogy erőszakos

lehessen és valószínűleg Saarbrückenben talált jogcímét és abban a pillanatban, amelyben jogcímét talált, feloszlatta a Hitler-formációkat.

Azt, hogy erre a Hitlerrel szemben nagyon merész lépésre a nemzeti-szocialisták miképpen fognak válaszolni, e pillanatban még nem tudjuk.

A közoktatásügyi miniszter nem hajlandó személyzeti csökkentésre

Valószínűleg bezárnak néhány iskolát

Bukarest, november 9.

A közoktatásügyi minisztériumban Gusti miniszter, valamint Andrei államtitkár tanácskozást tartott az egyes szekciók vezérigazgatóival. A tanácskozás tárgya a költségvetés csökkentése volt, hogy ilyen értelemben előterjesztést lehessen tenni a pénzügyminisztériumnak.

Az értekezlet megállapította, hogy a személyi

terhek csökkentéséről szó sem lehet. Összesen 92 ezer tanerőt tart nyilván a minisztérium s az ezzel járó munka elvégzésére 800 tisztviselő van.

Sem a tanítókból, sem a tisztviselőkből nem lehet elbocsátani.

Egyedüli takarékosági lehetőség ilyen körülmények között az, hogy néhány iskolát újra bezárnak.

A brassói repülőgyár leáll, ha meg nem kapja 300 millió követelését

Küldöttség a pénzügyminiszternél

Bukarest, november 9.

Radu Irimescu repülésügyi államtitkár vezetésével küldöttség jelent meg szerdán délelőtt Madgearu pénzügyminiszternél. A küldöttség tagjai a brassói IAR repülőgyár képviselőiben utaztak Bukarestbe s azért keresték meg a pénzügyminisztert, hogy felvilágosítást nyerjenek tőle, vajjon a gyár remélheti-e azt, hogy megkapja valamit abból a pénzből, amivel az államkincstár tartozik neki.

A küldöttség felhívta a pénzügyminisz-

ter figyelmét arra, hogy a IAR-nak 300 millió lej követelése van az államtól s amennyiben mégsem tud pénzhez jutni, úgy be kell szüntetnie minden munkát és el kell bocsátania alkalmazottait.

Irimescu államtitkár azért kísérte a miniszterhez a küldöttséget, hogy a maga részéről is támogassa a gyár kérését.

Hosszú tanácskozás után Madgearu megígérte, hogy a lehetőség szerint megkezdődik a 300 millió adósság törlesztését.

Megkezdődött a nagy temesvári vasuti szerencsétlenség bírósági tárgyalása

Az ügyész szándékossággal vádolja Csermák váltóór

Temesvár, november 9.

A temesvári törvényszék Ganea-Popovici-tanácsa szerdán délelőtt fogott hozzá a három héttel ezelőtt történt borzalmas vasuti katasztrófa vádlottjait, Csermák Andrást váltóór bűnperének érdemi tárgyalásához. A tárgyalás iránt rendkívüli érdeklődés nyilvánul meg, amit érthetővé tesz az is, hogy a törvényszék hatvan tanult idézett be és negyven kártérítési keresetet nyújtottak be a vasut ellen.

A vádlott védője Nicolau Constantin volt ügyész. Az államvasutak képviselőiben Marcus Vasile dr. jelent meg. A vádat Buzoianu ügyész képviseli.

Az ügyész által felolvasott vádirat Csermákot a vonat szándékos kisiklásával vádolja. A vasut Cristea igazgató vezetésével szakértő-bizottságot delegált a tárgyalásra. A védelemnek is vannak szakértői Balogh Lipót nyug. vasuti főmérnök, Findeisen László és Leval Sándor Temesvár-józsefvárosi nyug. álló-

másvezető személyében. A vasuti vezérigazgatóság képviselője harmincmillió lej kártérítést követel

Csermáktól, a halottak és sebesültek családtagjai viszont a CFR-től követelnek súlyos kártérítéseket.

Linster Katalin férjéért 2 milliót, Hennernt Zsuzsanna szintén férjéért 1 milliót, Dragan Anna ugyancsak férjéért 1 milliót, Lupescu Silvia ugyanazért 1 milliót, Dragan Vasile az apjáért 800 ezer lejt, Olariu Péter testvéreért másfélmilliót, Dobosán Ena férjéért 1 milliót, Ghilezan Fülöp a fiáért 1 milliót, Fainica Mária a férjéért 1 milliót, Bogdán Eugénia szintén férjéért 500 ezer lejt, Munteanu Persida megrokkant férjéért 400 ezer lejt, Bergauer Katalin férjéért 2 milliót, Stefan Silvia fiáért és megrokkant férjéért 500 ezer lejt, Sanpietranu Anna és Ciucu Vazulné még nem szabták meg az összeget, amelyet kórházban fekvő férjeikért követelnek, Plesch Jakob sebesült apjáért 800 ezer lejt, Singer Mária megvakult férjéért 800 ezer lejt, Laie Péterné férjéért 800 ezer lejt, Garlisteanu Julia leányáért 1 milliót, Gilde János hentes fiáért 4 milliót, Reitz János fiáért 1 milliót, Ciucu Mária anyjáért 1 milliót, Dobosán Anna férjéért 1 milliót, Olariu Ilona férjéért és saját sérüléseit 1 és félmilliót, Dragan Katalin férjéért 1 milliót követel.

A kártérítést kérőknek nincsen ügyvédjük s egyrészt az államtól, másrészt a vasutat perli.

A ma délelőtti tárgyaláson Lisko Frigyes, a halálvonat mozdonyvezetőjét, Frantz József fűtőt és Rotariu Slavko szolgálatos vasuti tisztviselőt hallgatták ki.

Lisko a kisiklás okául az ismert feltevéseket adta elő. Frantz fűtő vallomása felett beves összecsapás keletkezett Marcus CFR-ügyész és a védelem között, mert a fűtő azt vallotta, hogy Csermák a blokkház ajtajában állva szabályosan engedte ki a vonatot.

Rotariu 30 éves forgalmista vallomásában perdőntő adatot hozott a vádlott javára, a mennyiben azt állította, hogy Csermák igenis jelentette a vonat áthaladását és feloldást kért. Szembesítették a vádlottal, aki nem emlíkszik, hogy megkapta-e a felmentést. Rotariut is megeskették.

A délutáni tárgyaláson a szakértőket hallgatták ki.

A temesvári városházáról 25 tisztviselőt menesztenek

Temesvár, november 9.

Az ismert rendelet alapján Temesváron is kimutatás készült azokról a városi tisztviselőkről, akiket szabálytalanul neveztek ki, vagy léptettek elő. A városi főjegyző vezetésével működő bizottság most készült el a munkájával, amelynek következtében 25 tisztviselőt fognak a közeljövőben elbocsátani.

A magyar parlamentben az aradi vértanúk elszállításáról tárgyaltak

Budapest, november 9.

A magyar képviselőház ma mentelmi ügyeket tárgyalt és azoknak befejezte után a szociáldemokraták indítványt terjesztettek be és kérték, hogy a kormány törvényjavaslatot nyújtson be a hadiözvegyek, hadirokknak megsegítése tárgyában. Ehhez az indítványhoz a pártok valamennyien hozzájárultak, de az idő rövidsége nem engedte már meg, hogy még a mai napon határozzanak is a kérdésben.

Az ülés végén Hegymegi Kiss Pál képviselő interpelláció formájában kérdést intéz az elnökhöz, hogy tett-e intézkedést odaponatkozólag, hogy a tizenhárom aradi vértanu csontjait hazaszállítsák?

Az Olaszországban lévő Gömbös Gyula helyett Puky külügyminiszter válaszol és kijelenti, hogy az ásatások megkezdésének első pillanata óta ebben az ügyben tárgyalásokat folytat Románia kormányával és ugy látja, hogy semmi akadályja sem lesz annak, hogy az aradi tizenhárom vértanu földi maradványait Románia kiadja.

A japánok támogatják az új orosz öt éves tervet

London, november 9.

Hirota moszkvai japán követ, aki jelenleg szabadságon van odahaza, Tokióban és Troionovszki tokiói szoviet követ között igen fontos tárgyalások indultak meg, amelyeknek az a célja, hogy mindkét állam kormányainak kívánságaihoz képest

megnemfáradási szerződés jöjjön létre Japán és Oroszország között.

A japán kormány azt a kívánságát nyilvánította, hogy ez ügyben a nyilvános megbeszéléseket december közepén kezdjék el, amelyekre leutazna Tokióba Karachan helvetes külügyi népbiztos is.

A két ország között készülő egvezmény magában foglalná a Japán részére korábbi egvezményekben biztosított petróleumra, halászatra és fára vonatkozó előjogokat, kiterjeszkedne a kelet-kínai vasutnak Japán által történő megvételére, az orosz-mandzsú határ végleges megállapítására, valamint a japán gép és más áruk importjára, nemkülönben arra, hogy Japán milyen mértékben óhajtja Oroszországot támogatni az újabb öt éves terv végrehajtásánál, továbbá rendezne több más kisebb problémát.

Matsouka, Japán népszövetségi képviselője, aki most kelt utra Genf felé, utközben néhány napra kiszáll Moszkvában és ez alkalommal Litvinov külügyi népbiztossal és helvetesével Kasachannal fontos megbeszéléseket folytat ebben az ügyben. Matsouka ezenkívül el akarja érni, hogy Oroszország hivatalosan is ismerje Mandzsuriát, mint önálló államot. — Hogy Oroszország mindegyik vonatkozó Mandzsukot elismerni, az állítólag arra vezethető vissza, hogy a szovjet-kormány arra gvanakszik, hogy a japán-mandzsú jegyzőkönyvben olyan titkos pontok vannak, amelyek Oroszország politikai és gazdasági érdekeit károsan érintik. Matsouka főleg azt akarja elérni Moszkvában, hogy ez a szovjetvánu eloszoziék és rá akar mutatni arra a sürgős szükségességre, amely mekivánja, hogy a távol Kelet békéjének fenntartásá céljából egy orosz-japán együttműködés iótiön létre Matsouka megbeszélési végül azt is el akarja érni, hogy Oroszország képviselői résztvegyenek azon a népszövetségi gyűlésen, amely a Lytton-féle jelenrrel foglalkozik.

NOVEMBER 11.

ASTRA (Apolló) MOZGÓ Brassó

Szerdán és csütörtökön fut:

TÁNASE ÁLMA FILM-SKETSCH

A főszerepben mint TÁNASE: Felix Bressart és még 10 művész személyes fellépte.

Óriási többséggel

A demokrata és „nedves” Roosevelt lett az Egyesült-Államok új elnöke

531 elektorból 453 demokratapárti

Washington, november 9.

Az amerikai elnökválasztás kimenetele, bár végeredmény még nincs, csaknem teljesen kibontakozott már. A szavazás, pontosabban az ugynevezett elektorok megválasztása, az európai időszámítást véve

Roosevelt.

kedden délután vette kezdetét, minthogy az Egyesült Államok alkotmánya november első keddjére tüzi ki egyszerűságra ezt a mindinkább csak formális aktust. Így a végeredmény, amely egyéb-

ként már most sem kétséges, csupán ma, szerdán, a késő délutáni órákban válhatik ismeretessé kontinensünkön.

Sőt, pontos szavazatarányt nem kaphatunk előbb csülörtökön reggelénél, tekintettel arra, hogy az Unió eredetileg 48, ujabban pedig 49 államában különböző törvények szabályozzák a szavazás módját s például Illinois államban az urnákat csak teljes huszonegy óra elteltével nyithatják ki.

A Fehér Háza eddig érkezett jelentések szerint

a demokrata és „nedves” Roosevelt újszólván mindenütt döntő fölényvel vezet és veri a republikánus és „száraz”-nak bélyegzett Hoovert.

Az európai időszámítás szerinti esti órákban, tehát az amerikai szerint délelőtt, Hoovernek csak két nagyipari gócpontban: Long-Islandban és Vermontban sikerült többséget szereznie 4-4 elektorral.

Ezzel szemben Rooseveltnek kétségtelen a győzelme Alabama, Florida, Georgia, Oklahoma, Texas, Missouri, Tennessee, Nebraska és Dél-Carolina államokban, a melyekből máris 115 elektort szerzett magának az 531-ből.

Főként a keleti és középnyugati államokbeli becslések szerint azt hiszik, hogy a mintegy 40 millió szavazatból Roosevelt 8 millió többséget hódít magának Hooverrel szemben s hogy Hoover legfeljebb hat államban fog győzni.

Garner.

A legjellemzőbb Hoover vereségére, hogy az eddigi republikánus fészkekben is, mint Pennsylvania, Kansas és Colorado, sikerült Rooseveltnek eldöntetlenre szaporítani szavazatait.

Hoover csufosan megbukott

Newyork, november 9.

A szenvedélyes elnökválasztási meccs finish-ének amerikai időszámítás szerint szerdán hajnalban, európai időszámítás szerint tehát délután vált ismeretessé az eredménye. Eszerint a demokrata Roosevelt győzelme felülmúlja hivatásának legvéresebb várakozásait is.

Roosevelt ugyanis az 531 elektorból akik az elnököt közvetlenül megválasztják, nem kevesebb, mint 453-at kapott, a levezetett Hoover pedig csupán 78-at. Ilyenformán hatalmas többséggel Roosevelt lett az Amerikai Egyesült Államok új elnöke. Hogy a többi jelölt milyen eredményt ért el s hogy általában a szavazatok hogyan oszlottak meg, arról még nincs jelentés.

Az új elnök az alkotmány szerint csak a jövő év március 4-én veszi át az államügyek vezetését, ünnepélyesen bevonulva a washingtoni Fehér Háza. Kormányát előreláthatólag a következő lesz:

Külgügy: Newton Baker, pénzügy: Alfred Smith, a demokraták multkori elnökjelöltje, vagy Owen Young, a híres jóvátételi terv megalkotója, hadügy: Albert Ritchie, belügy: Gilbert Hitchcock volt szenátor, mezőgazdaság: Harry Byrd, munkaügy: Francis Perkins, főállamügyész (igazságügy): Washington Thomas szenátor, főpostamester (közlekedésügy): Farley, kereskedelemügy: Ewans Wollen.

A Roosevelt-kabinetnek minden valószínűség szerint nómisztvere is lesz Francis Perkins személyében, aki a munkaügyi reszort élére kerül.

Az új elnök különben már meg is tette első nyilatkozatát, amelyben azt hangoztatta, reméli, hogy mindenki minden lehető megtesz az ország gazdasági felvirágztatásának érdekében.

Newyork állam kormányzójává a zsidó vallású Lehmannnt választották

A keddi választáson a Hoover-féle „prospertiv”-ból alaposan kiabrándultunk, a rengeteg munkanélküli és tönkrement farmer, dühös elkeseredettséggel számolt le az eddigi republikánus rendszerrel, amely az alkohol-tilalommal még elviselhetetlenebbé tényszerítette ki az egyébként is rekordszámba menő amerikai korrupciót, romlottságot és megvesztegetettséget. Amennyire a választás engedte, — eltekintve a kisebb és számba sem jövő pártok jelöltjeitől, csak Hoover és Roosevelt között választották, akiket egy viccelen úgy jellemezett, hogy a dollárhasú Uncle Sam egyik mellényzsebébe egyiket, a másikat másik mellényzsebébe rajzolta — az eddigi jámbor és hiszékeny amerikai polgár most kitombolta magát az urnáknál.

A demokraták nemcsak azzal bosszulták meg magukat, hogy csufosan megbuktatták a republikánus Hoovert még legerősebb fellegrárában is, hanem mintegy válaszul négy évvel ezelőtti ellenjelöltjük: a katolikus Al. Smith vereségéért Roosevelt megválasztásával egyidejűleg Newyork állam kormányzójává egy zsidót választottak meg.

Emlékeztetés, hogy Hoover négy esztendővel ezelőtti jórészt annak köszönhetette győzelmét, hogy ellenfele a katolikus Al. Smith volt a demokraták részéről. Most a demokraták Roosevelt személyében

sintén protestáns jelöltet állítottak az elnökségre, Roosevelt utódjait pedig Newyork állam kormányzóinak székébe Lehmann, Wall Street-i bankár. A republikánusok a zsidó Lehmannnal szemben az utóbbi tisztségre ezuttal tüntetően az ir származású és következőképpen katolikus Donovan ezredes jelölték. S ezt a szembeállítását meglehetősen ki is használták, de veszítükre. Newyork állam lakossága csaknem kizárólag Rooseveltre és utódjára, Lehmannra szavazott, ilyeténképpen ugyanakkor, amikor az Unió elnöke protestáns demokrata lett, a szövetség legjelentékenyebb államának.

Newyorknak az élére demokrata zsidó került szintén hatalmas többséggel.

Herbert H. Lehmann amerikai recept szerint alacsony sorból vergődött fel és csinált karriert. Eredetileg kis bankhivatalnok volt, majd ügyvédi oklevelet is szerzett, később pedig egyik legtekintélyesebb bankárja lett.

Az utóbbi időben, mialatt az ujonnan megválasztott elnök: Roosevelt volt Newyork állam kormányzója, Lehmann egyik legbensőbb munkatársa volt, mint ennek az államnak igazságügyminisztere.

Mondanunk sem kell, hogy Newyork azért támogatta erőlyesen és segítette diadalra a demokrata pártot az elnökvá-

lasztásban, mert ennek megvolt a bátorsága ahhoz, hogy zsidót léptessen fel kormányzójelöltnek.

Az új elnök

A most megválasztott új elnök: Franklin D. Roosevelt unokaöccse az egykor óriási népszerűségnek örvendő „Teddy”-nek, Theodore Rooseveltnek, aki MacKinley elnök meggyilkolása után 1901-ben lett a Fehér Ház ura s az maradt 1908-ig.

Franklin Roosevelt farmer-családból származik. Iskolába sohasem járt, hanem csak otthon magánúton tanult. Ennek ellenére később doktorátust szerzett az Unió két leghíresebb egyetemén, a Harvard és a Columbia-egyetemen. Egy ideig ügyvédeskedett Newyorkban, majd politikálmj kezdett s rövidesen sikerült szenátorrá választatnia magát. A világháboru alatt államtitkár volt Woodrow Wilson elnök kormányában.

Az utóbbi időben Newyork állam kormányzója volt s — bár pártihive volt — nemrégiben ő törte ki Jimmy Walker newyorki polgármester nyakát.

Magas, testes ember s kiváló szónok, aki megnyerő modorával könnyen szerzett magának népszerűséget. Olyan győzelmet, mint most ő, ebben az évszázadban csak híres nagybátyja, a „cowboy-elnök”, aratott.

Rothermere cikke a danzigi korridor megszüntetéséről

London, november 9.

Rothermere a Daily Mailyben ma hosszú cikket ír, amelyben kifejti, hogy a danzigi korridor meg kell szüntetni. Szerinte

a danzigi korridor a békeszerződések legnagyobb tévedése és a surlódásoknak örök forrása marad.

Ennek az igazságtalan helyzetnek provokáció jellege van a németekkel szemben és éppen ezért az a javaslat, hogy adják vissza a danzigi korridorot Németországnak, amelynek ellenében viszont Franciaország és Anglia együttesen garantálnak Lengyelországnak az orosz határ biztonságát és séríthetlenségét. Ugyanekkor természetesen Németországnak is koncessziókat kellene tennie olyan formában, hogy Németország bocsássa át és a danzigi korridoron át a Keleti-tengeren ki a lengyel származású úrutka!

Mire jó a vetőmag?

Nagyvárad, november 9.

A nagyváradi kamara 700 lejért vásárolt vetőmagokat és azt 500 lejért tovább adta az inséges területek gazdáinak. Ne hogy a vetőmaggal visszaéléseket követessenek el, a kamara azt előbb csúváztatta, hogy emberi fogvasztásra alkalmas legyen a mag.

A hatóságok most rájöttek arra, hogy a 65 vagon vetőmag buza tekintélyes részéről a gazdák lemosták a vegyszereket és 600 lejért tovább adják a buzát amelyet viszont lisztnek felőrölk.

Ez a visszaélés rámutat arra, hogy milyen vonorban van még ma is a kisgazda, aki kénytelen a nehezen megszerzett vetőmagját 100 lej haszonnal és ilyer azrafurt módon tovább adni.

Gömböst Triesztben Mussolini különvonata várja

Budapest, november 9.

Gömbös Gyula vonata ma délelőtt tíz órakor futott be Triesztbe. A magyar miniszterelnököt az állomáson a trieszti hatóságok fogadták és üdvözölték.

Gömbös Gyula Triesztben a trieszti gyors szalonkocsijából átszállott abba a különvonatba, amelyet Mussolini Triesztig Gömbös Gyula elé küldött és amely Mussolininek saját különvonata.

Az Új Nemzedék értesülése szerint Gömbös Gyula még Rómában találkozik gróf Apponyi Alberttel, aki szintén Rómába utazik és akit Mussolini ugyancsak kihallgatáson fogad.

Gyengélkedés idején, különösen ha a rosszullétet szorulás fokozza, a természetes „Ferenc József” keserűviz, fájdalommentes székürülést és kielégítő emésztést hoz létre. Híres nőorvosok a legnagyobb elismerés hangján írják a valódi Ferenc József vizről, mert ez a kritikus korban is hosszabb időn át alkalmazható, anélkül, hogy kitűnő eredménnyel változnék. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

nyí Alberttel, aki szintén Rómába utazik és akit Mussolini ugyancsak kihallgatáson fogad.

Az olasz lapok ma behatóan foglalkoztak Gömbös Gyula és Apponyi Albert római útjával és annak igen nagy fontosságát tulajdonítanak.

Intelligens ember — Kultur ember ma már

nem élhet Rádió-készülék nélkül

Ha nincs is pénze kaphat 4 lámpás kitűnő Orion-Rádió készüléket

előnyös kölcsöndíjért

ELECTRA ROBERT HEICHEL CÉGNÉL

BRASSÓ, KOLOSTOR UTCA 22 (új szám)

Végre leszállítják a hivatalos lap hirdetési díjait

(Bukarest) A minisztertanács régi közölmények megfelelően elhatározta, a Monitorul Oficial példánvonkénti és előfizetési árának, valamint a hivatalból közléteendő és magánjellegű hirdetések hirdetési tarifáinak leszállítását.

A hirdetéseknek a minisztertanács határozatok közlési díja iparpártolási kedvezményekben, valamint a nagyiparosok és gyárosok részére 3400 lej helyett 3000 lej, kisiparosok és paraszttalmok részére 800 lej helyett 700 lej, névváltoztatási és állampolgársági ügyekben 1500 lej helyett 1000 lej lesz. Az idézések díja a semmitörvényes táblák és törvényesékek előtti ügyekben megmarad 500 lejnek, járásbírói ügyekben 200 lej helyett 150 lej. Az erdőkitermelési engedélyek közlési díja 10 hektárig 100 lej, 20 hektárig 200 lej, 100 hektárig 300 lej, 200 hektárig 1000 lej, 500 hektárig 1500 lej ezer hek-

tárig 2000 lej, ennél nagyobb területű erdőknél pedig 5000 lej.

A különböző egyéb hirdetmények közül a szabadalmaztatási közlemények díja 70 lej, névváltoztatási kérvényeké 200 lej helyett 150 lej, foglalkozás szabad gyakorlására vonatkozó hirdetvényeké (orvosok, gyógyszerészek stb.) 400 lej helyett 300 lej, míg az okmányok elvesztésének hirdetvénye továbbra is 100 lej lesz. A soronkénti hirdetések díja hatóságok részére 18 lej helyett 15 lej, magánosoknak 17 lej, kereskedelmi közlemények, mérlegek, táblázatok, idézések díja 50 lej helyett soronként 25 lej. A cégbejegyzési közlemények 250-500 és 400-700 lejes díjáról nem tesz említést a minisztertanács rendelet, amelynek még az a szépséghibája is van, hogy a fenti árleszállítások csak január elsejével lépnek életbe.

Országos ünneplés és diplomáciai bonyodalmak után

kiderült „az utolsó német hadifogoly”-ról, hogy csaló
Tünelmes történet egy szegény világcsalóról

Berlin, november 9.

A lapok most az utolsó német hadifogoly, Daubmann Oszkár történetével foglalkoznak. Ez a Daubmann, akit valaképpen Hummel Károly Ignácnak hívnak, a múlt nap egyik nagy hőse. Már hónapok óta itt jár német földön, ünneplései magát, mint a háború egyik leg-szomorúbb áldozatát, aki kerek 16 esztendő óta franciákkal hadifogságban, az afrikai gyarmatokban és csak most szabadult haza, azaz hazaszökött utatlan utakon, fél Afrikán keresztül, rettenetes szenvedések és nélkülözések közepette. Végre eljutott Nápolyba, ott felkereste a német konzult, aki államköltségen hazaküldte, előre jelentve: ime jön az utolsó hadifogoly, akit csak úgy egyszerűen nem szabadna fogadni. Lett is nagy visszhangja a konzuli jelentésnek. A kis badeni falu, ahonnan Daubmann valaha a háborúba indult, valóságos lázban égett. Még a mai szomorú gazdasági viszonyok közepette is elengedő pénz gyűlt egybe a nagy honfitárs üdvözlésére. Feldisznitették a házakat, diadalkaput építettek, a polgármester hetekig készült üdvözlő beszédére, jöttek a deputációk az ország minden részéről, a volt német hadifogoly országos szövetkezete gyönyörű emlékművet vetetett utolsó tagja számára, még a vasúti kocsiakat is fellebegtették. Így üdvözli Németország egyik elveszettnek hitt fiát: volt olvasható a helyi lapokban. A mikor azután a vonat berobogott és rengeteg éljenzés közepette a nagy férfi

hazaérkezett, kitünt, hogy Daubmann nem bírja ki a szokatlan ünneplést, betegesen hozták ki a kocsiból, betegesen szállították — szülei lakásába. Mert az öreg Daubmannék még élnek, a legenda, hogy a holtak hazatérnek, az ő esetükben lát-szólag megvalósult, a vendég ugyan kissé — ismeretlennek tetszett, de a megértő nyasziv tudvalevően megbocsát mindent, Daubmannt ölelő karokkal fogadták, ha nem is nagyon hasonlított az eltűnt fiúhoz, de tudott sok mindent, amit csak a családnak tartozók tudhattak.

Az ünneplés majd három hónapig tartott. Egyre jelentkeztek ugyan kételkedők, a hatóságok is új meg új jelenségeket konstataáltak, amelyek nem bizonyították Daubmann mellett, de holmi kételeyekkel nem lehetett a lelkesedőket leinteni. A francia kormány hivatalosan tudatta, hogy aktáiból teljesen hiányzik Daubmann neve, hasztalan, a sajtó egy része hevesen támadta Páris, amely egyszerűen ki akarja törölni az élők sorából az ártatlan hadifogolyt, miután tizenhat esztendő óta keresztül majd halálra kínozták. Igenis kínozták, hangoztatta Daubmann, aki mint vándorszónok utrakelt és jelentős összegeket szerzett felolvasásai révén. A dolog, úgy látszott, rendben volt, hisz az anyja felismerte, a családja vele tartott, a volt hadifogolyok egyesületei felvették kebelükbe, csak a hatóság kutatót csöndesen, nehezen feltehető nyomokon haladva.

Kiderül a család

Most már tudjuk, Daubmann nem tagadja, hogy őt voltaképpen Hummelnek hívták. A háborúban járt ugyan, de sohasem volt hadifogoly és Afrikát csak a hírekből ismeri. Daubmannal volt ugyan gyökör összeköttetése: egy iskolába jártak, onnan ered némi ismerete a Daubmannék családjáról. Különben pedig szabó, üzlete volt nem is messze mostani ünneplése helyétől, felesége még most is ott és várta eddig az urát, aki vagy fél-estendővel ezelőtt megszökött tőle. Csak egy kerékpáron, minden holmi nélkül, a jó ég tudja, hogy miért, a felesége úgy jött, ment, mert nem volt pénze. A kerékpár el is vitte Nápolyig, ahol megakadt és pénz, foglalkozás nélkül a hatóságok kezébe került volna, ha nem terem egy jó ideája. Úgy gondolta, hogy ha elmegy a német konzulátusra és elmondja, hogy ő az utolsó hadifogoly, aki az afrikai pokolból szökött meg, akkor hazaküldik államköltségen. Német földre érkezve majd csak alkalma akad visszazököni a feleségéhez. A Daubmann nevet

pedig azért használta, mert tudta, hogy a szegény fiú eltűnt a csaták során, tehát, úgy vélte, nem követ el nagy vétkeket, ha — egy halottat feltámaszt rövid életre. Eddig Hummel jól számított.

De elfeledte, hogy a népek szíve tele van hálával a világháború hősei iránt, hogy ezer meg ezer szülő még mindig reméli, hisz, hogy a háború során eltűnt vére egyszerűen felbukkan. Másrészt a világ tele van irigyekkel, bizalmatlankodókkal, akiknek egyéb dolguk sincs, mint a többiek ártatlan örömét megrontani. Szóval, amint német földre ért, megérezte, hogy baj van. Az emberek őt, a szegény, hazakivánczó szabót, ünnepleni óhajtották. Már az első állomás után, amelyen lobogódiással fogadták, le akart ugarni a vonatról. De a kisérte nem engedte meg. Úgy találták, hogy az első ünnepi beszéd megvisele idejét. Tehát vigyáztak reája és nem tűnt fel nekik, hogy állítólag az örömtől és felindulástól elájult, amikor a vonat szülővárosa határához ért.

ASTRA (Apolló) MOZGÓ, Brassó
LILIAN HARWEY és HANS ALBERS
a nagy UFA-slágerben:

„QUICK“

Hummel-Daubmann belesett a saját hálójába, hazudnia kellett tovább, rendületlenül, ha nem akarta, hogy elfogják és mint csalót leleplezzék. Még Berlinben is járt, felkereste az illetékes hatóságokat, iparkodott kétélyeket elosztani, bár fel-tűnt, hogy vonakodott a hajót megnevezni, amely őt Afrikából Nápolyba vitte. Azt vallotta, hogy becsületszavát adta a hajó kapitányának, hogy nem árulja el a nevét, mert esetleg bajba kerülhetne, hisz egy elszökött rabot szállított idegen országba. Berlinből újból hazament, majd felolvasó körútra indult, természetesen óvakodott Offenburg városát felkeresni, mert ott lakott — a felesége.

NAGY A BOTRÁNY

Érthető, hogy Hummel ne mi sem tudott férje világraszóló kalandjáról. A szegény asszony nagy nyomorúságában nem olvas újságot és a képes lapok, amelyek Daubmann számtalan változatian hozták, sem kerültek kezeibe.

Már érthetlenebb a Daubmann-család, végre is az anyák rendszerint fel szokták ismerni gyermekeiket. De úgy tetszik, hogy a szerencsétlen szülőket is magával ragadta az általános lelkesedés, tetszett nekik, hogy a fiut ország-világ ünnepli, talán még jobban esett nekik, hogy az új Daubmann jó kereső lett, tehát belenyugodtak a sors véletlen ajándékába. Teljesen érthetetlen azonban, hogy ez az ügyes csaló félre tudta vezetni fél Németországot mesével, vagy tízezer hallgatója volt felolvasásának és eddig nem akadt senki, aki kibekijált volna, hej Daubmann, de sчасam jártál Afrikában, hisz amit te nekünk elbeszél, csupa ostobaság, sületlen dolog, csalás. Nem, sőt megtapsolták mindenfelé és ha eddig a rádió nem továbbította a nagy világra Daubmann-Hummel kigondolásait, annak valóban nem a szemfüles szabó az oka.

Most nagy a botrány. Mert Hummel nemcsak szabó, hanem sokszorosan elített és körözött csaló is, aki utolsó csalafintaságával egynegyed évig boldog jólétben élt. Ha eleinte csak egy vágya volt, megszököni valahova, ahol nem kísért Daubmann emléke, utóbb felette jól érezte magát új szerepében. Az emberek kissé szegyenkeznek.

Daubmann-Hummel az állam jóhírért is károsította, hisz a német külügyi hivatal a közvélemény nyomása alatt kénytelen volt diplomáciai lépéseket is tenni a kérdés tisztázására és Párisban nem maradt titok, hogy a nacionalista sajtó Daubmann zászlóul kívánta felhasználni apró franciaellenes izgatásra. Még izgatottabbak a volt hadifogolyok, akik nem vették észre a tömeges találkozások, dártdók és csendes írogatások között, hogy az új kolléga a hadifogolyok csak a hírekből ismeri. A sajtó pedig, amely Hummel mögött állt, most természetesen elfordult tőle és

Hogyan lehet a bőrt megújítani?

Ugyanezt kérdezik mindazok a szerencsétlenek, akiket megtámadott a bőrbaj s amelynek következményeitől, borzalmaitól még a legjobb orvosok igénybevételével sem tudnak menekülni.

De mindazok, akik a RICHELET VERTISZITÓ-hoz (DÉPURARIF RICHELET) folyamodnak, megadják rá a meggyőző feleletet.

Elmondhatják, hogy a vér eme fehrissítő csodatevő szere egyidejűleg a bőr megújítását hozza magával, amelyet egészségesség tesz még a legelrontottabb elemekben is.

A RICHELET VERTISZITÓ (DÉPURARIF RICHELET) megszabadítja a szervezetet a mérges anyagoktól, szabadá teszi a vérkeringést a fehér sejtek megtisztítása által, megleveníti a szövetképződési folyamatot, új bőrfelületet ad, anélkül, hogy valami nyomot hagyja maga után.

Rendkívül ereje hozza magával, hogy a gyógykezelésben ez a szer képezi a tipikus gyógymódot a következő bajoknál: artritikus köszvény, reuma, érelmeszesedés, görcsér, flébit, tályog, érdaganat, idegfájdalom.

Győzedelmeskedik a legkétségbeesettebb bajokon. Hatását, gyógyítóerejét megérezni az élet forrásáig.

Minden ívveghz ismerető könyvecskét mellékelünk. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Laboratoires L. RICHELET din Sedan, 6. Rue Belfort, Bayonne (Franciaország). Romániai vezérképviselő: Jules DILLAN Bukarest, 4. Strada Pitag Mos.

a kollégák, akik tömegesen meginterjúvolták — a szabót, bizonyára megfogadták, hogy volt hadifogolyoktól többé nem kérnek szenzációt.

Hummelre, bárhol forgassák is a dolgot, nem is jelentéktelen börtönbüntetés vár család okirathamisításá, hamis név viselése okából. De végre egyszer mégis csak kiszabadul és Hummel mester ekkor talán újabb szabóüzletet fog nyitni — a hadifogolyhoz cimezve. Nem lehetetlen, hogy a mai világban, amikor az emberek mulatni is szeretnének, jól fog menni a sora.

Pénzügyminiszter ur!

Az adóvégrehajtó lehuzta a betegről a paplant

Olyan adóéri, amivel nem is tartozik

Csikszereda, november 9.

Nem irhatjuk azt, hogy példátlan dolog, mert Csikmegyében valóban nem egyedül álló eset. A panaszok áradata jön hozzánk is és a hivatalos hatóságokhoz is, hogy az adóhivatalok nem teljesítik a kötelességüket, nem intézik el a törlések iránti kéréseket s így szinte mindennapos dolog, hogy évekkal ezelőtt be-szüntetett iparüzésért adóznak meg teljesen tönkrement, szerencsétlen embereket. A könyörtelen adópolitika végzte ki a székelyföldi kisiparosok nagy részét. El kellett hagyniuk a mesterségüket, be kellett adniuk az iparengedélyüket. De még így sem hagyják békén őket. Egyszerűen nem veszik tudomásul, hogy már nem iparosok többé.

Ez az alábbi eset azonban még ebben a már közismert állapotban is annyira kiáltó, megdöbbentő és felháborító, hogy nem lehet elmenni mellette feljajdulás nélkül.

Bibó Ferenc csikszentimrei kádármester 1930-ban beteg lett. Nem tudott annyit és úgy dolgozni, hogy az adóvalót kikereshesse, tehát beszüntette a mesterségét és visszaadta iparengedélyét. Természetesen beadta a törlési kérelmet az illetékes pénzügyi fórumhoz is. Közben a betegsége egyre súlyosbodott, úgy, hogy már másképpen sem tudott megkeresni annyit, amennyi családja fenntartásához szükség lett volna. Felesége már mindent eladott, a régebbi jómódu iparsház teljesen tönkrement. Uralkodó butoridarab maradt benne az a betegsége, amiben Bibó Ferenc már régóta állandóan fekszik.

Néhány nappal ezelőtt beállított Bi-

bóékhoz az adóvégrehajtó. Közel hétezer lejes adóhátralékról beszélt. Ha nem fizetnek azonnal, mindjárt foglal is. A beteg Bibó elképedt. Miért van neki 7 ezer lejes adóhátraléka? Iparos korában mindig pontosan kifizette az adóját!

A végrehajtó nem tagadta meg a felvilágosítást, holott ezt is megtehetné volna. Kifejtette, hogy 1930-1931-1932 évekre vetették ki rá az adót a mestersége után. De hiszen ő nem folytatta a mesterségét ez alatt az idő alatt, iparengedélyét visszaadta és adója törlést kért.

Ez mind lehetséges, ehhez azonban a végrehajtónak nincs semmi köze. Az adót kivetették, neki tehát az a kötelessége, hogy a végrehajtást foganatosítsa.

Es ezután olyan jelenet következett, a mi szinte hihetetlen.

A végrehajtó lehuzta a beteg emberről a paplant s magával vitte. Bucszóul még annyit mondott, hogy amennyiben 15 nap alatt nem fizeti ki egész adóhátralékát, jönni fog az ügy után is s elviszi a még megmaradt asztalt és székeket.

Es ez megtörtént!

Három havi fogházra ítélték a londoni éhség-sztrájk vezetőjét

London, november 9.

A nemrégiben lezajlott éhség-sztrájk vezetőjét, Hannington, akit annakidején zendülésre való felbujtás címén bíróság elé állítottak, most három havi fogházra ítélték.

Teljesen megszűnt a berlini villamossztrájk

A villamostársaság 2500 munkást elbocsátott

Berlin, november 9.

A villamos vasut-társaság, amely a többnapos közlekedési sztrájkból kifolyólag eredetileg mintegy ezer alkalmazottat elbocsátott, tegnap

újabb ezeröttszáz kalauznak és kocsivezetőnek mondott fel.

Ilyképpen az elkecseregetett sztrájkot két-ezeröttszáz ember sanyli meg, aki egyelőre elvesztette kenyereit.

A sztrájkvezetőség azt hiszi, hogy a további tárgyalások során sikerül az elbocsátottak nagyrésztét visszavétni.

A forgalom egyébként még tegnap teljesen helyreállott.

Győzelmesen elfoglalta állását Nagyvárad új főmérnöke

Papokat vitt magával arra az esetre, ha a polgármester nem venné ki az esküt tőle

Nagyvárad, november 9

Többször megemlékeztünk már arról a botrányszámba menő huza-vonáról, a mely Faur Emilnek a nagyvárad városi főmérnöki állásra való kinevezése körül keletkezett. A tartományi igazgatóság-tudvalevőleg nem hagyta jóvá Faur kinevezését azzal az indoklással, hogy a városi főmérnöknek kulturmérnöki diplomával kell rendelkeznie, már pedig Faur elektromérnök.

Az állások utáni marakodás elszomorítóan jellemző fejemlényét eredményezte ma ennek a históriának. Faur Emil ugyanis a tartományi igazgatóság határozata ellenére is délben megjelent az alpolgármesternél, hogy letegve a hivatalos esküt.

Két papot is magával vitt a városházára, hogy amennyiben az alpolgármester nem volna hajlandó kivenni tőle az esküt, úgy ezt a papok előtt tegye le.

Erre a biztonsági intézkedésre nem volt szüksége a körültekintő és előrelátó Faurnak. Minthogy közben volt a tulajdonképpen törvénytelen alapon történt kinevezéséről szóló királyi dekrétum, az alpolgármester nem zárkozhatott el az eskü kivételétől s Faur nyomban el is foglalta a főmérnöki hivatalt.

Ez a puccszerű eskütétel természetesen nagy meglepetést keltett a városban s körülményeit élénken kommentálják. Hir szerint a nagytanács szombati ülésén többen is meginterepellálják a polgármestert ebben a fura és korántsem épületes ügyben.

Marha-világrekord Bukarestben

Miközben elérhetetlen magasságokba ugrik föl az élelmickek ára, — óriási árukészleteket halmoznak fel a spekulánsok

Mintha már világháború lenne...

Bukarest, november 9.

A népszerű Herdan-büffék, amelyek „néh, hét, minden darab hét”-lejes alapon enyhítették a főváros lakosságának egyetemes inségét, váratlanul nyolcra emelték fel az egységárat.

Miért?

Emelkedett a házbér?

Eppen ellenkezőleg, csökkent.

Talán feljebb szöktek az adóval?

Korántsem. Sőt, némi apadás következett be.

Esetleg magasabb lett az alkalmazottak fizetése?

A megfordítottja az igaz A munkabérek drámai gyorsasággal fogyatkoztak meg.

Semmi semmi indok, semmi igazság, semmi magyarázat. Az árak ennek ellenére rohamosan mennek felfelé. Az elsőrendű élelmickek megduplázódtak. Eszrevehetően haladnak felfelé az ipari termékek is. Beleges és hisztérikus drágulási láz fogott el mindenkit s ámbár pénz nincs, kereslet alig mutatkozik, a jövedelmek sorvadnak, az árak lassankint mégis inflációs magasságba lendülnek fel. A gazdasági törvényszerűségek megcsúfoló emelkedési hullám csap össze fejünk fölé.

Érthetetlen jelenségek játszódnak le. Az eladók, miként az a háború idején is történt, elkapták a keresési láz *Mindeki egyszerre és sokat akar szerezni.*

A bukaresti városháza, amely mind erőszakosabb fegyverekkel küzd az indokolatlan árhullám ellen, tehetetlen a drágulással szemben. *A kereskedők inkább engedélyüket dobják oda, de a vegyesnyelvből nem engednek.*

A levegőben nagy lehetőségek szaga uszkal.

Kártyavárak és ködpatoták épülnek. Amelyek persze csak homokra támaszkodnak. A Lupu-féle inflációs homokra, amely azt reméli, hogy azt a hitvány egylejtést, amit a markunkban szorongatunk, egyetlen hókuszpókusssal megüszerezni. A homokot azonban el szokta fujni a szél.

S az álmokkastélyok összeomlanak. A fantasztikus és a szegényebb népretegre valósággal tragikus drágulási folyamat a maga érthetlenségében és indokolatlanságában nem tarthat sokáig. Egyhamar bekövetkezik majd a visszahatas, a bessz.

Amely a dolgok természeténél fogva sok keserű könnyet fog kipréselni azokból, akik az ellenkező irányra spekulálnak.

Árurejtegetés — áruinfláció

Ugyanis a mértéktelen drágulásnak egyik oka az is, hogy *ismét dívalba jött az áruhalmozás.* A közvetítők kereskedelmén ugyan legtöbbször a devizanehezésgre hivatkoznak. Amiben van is igazság.

Lényeges körülmény azonban emellett az, hogy *elrejtve és fejedelmi konjunkturára leselkedve óriási árukészletek halmozódtak fel.*

A pékek azt mondják, hogy azért drágult a kenyér, mert feljebb ment a liszt ára. A malmosok szerint emelkedett a buza. A gabonakereskedők a gyenge termést és a vámilléteket emlegetik.

Ugy néz ki a helyzet, mintha nem volna elég kenyér az országban. Vajjon lehetséges ez? Románia szükkölködne, az az ország, amely a legprominensabb gabonatermelő államok közé tartozik?

A látszat azt mutatja, hogy valóban, bajban vagyunk. Annyira bajban, hogy a legutolsó napokban felvetődött már az amerikai importbuza hire.

Azonban alig vetődött fel, máris megindultak az ellenakciók. A nagyobb agrárérdekeltségek és terménykereskedőtársítók megmozdultak s megkezdették hadjáratukat a tervbevitelt import ellen. Ezer és egy okot sorolnak fel. Nemzeti és hazafiúi aggodalmaik vannak.

Mert az import megnyitná, kényszerűleg feltárná a spekulációs célokra felhalmozott árumennyiségeket.

A mesterségesen uton kieroszakolt drágasági hullámot egyszeriben bessz váltaná fel.

A kormánynak alapjában az lenne a feladata, hogy az importnak engedjen szabad lehetőséget. Rizikó nincs, mert

behozatalra nem kerülne a sor. Mielőtt a tengerentúl lekötne az első hajórakomány búzát, máris megnyitnának itt-hon az oly gondosan elzárt ajtók s ömlene az áru, amelyen egyesek oly busás milliókat remélnek keresni.

Mintha már itt volna az új háború. Érdekes jelensége a drágulási hullámnak, hogy amíg mindennek s főképpen az elsőrendű szükségleti cikkeknek szünet nélkül rohan felfelé az ára, addig a hus változatlan maradt, sőt Bukarestben az árak némileg csökkentek is.

Ennek a furcsa ellentétnek a rondkivüli előállat-kinálatban rejlik a magyarázata.

Marhában — mondják a nagyvágók — emberemlékezet óta soha nem volt olyan kínálat, mint ezidén.

Ugyanis a gazdák egyrészt a súlyosan fenyegető takarmányhiány miatt még a legszükségesebb állataikat is felhajtják, azok pedig, akiknek volna takarmányuk, inflációra spekulálnak. A jószágállományt drága pénzért adják most el s beinvesztelják házba és a földbe. Elvasszal pedig, mikor csalóka hitük szerint itt lesz már a Lupu-féle pénzözön, olcsó jancsibankóért szerzik majd be újból a marhákat.

Innen azután, hogy a bukaresti vágóhidak szünet nélküli működésben vannak. Az üzem pillanatra sem áll le.

A szegény ember falat kenyereit felváltja a falat felsál vagy marhaszegy.

Ez a nagy marha-bőség az egyetlen megnyugtató jelensége szegényes közéletünknek.

A régi politikusok ugyan lejárták magukat. De a fiatal generáció — úgy látszik — már felnőtt.

Az olasz-román kereskedelmi egyezmény sok olasz áru behozatalát megkönnyítette

Az olasz-román kereskedelmi forgalom megélénkülését várják

(Bukarest) A hivatalos lap 262-ik száma közli a Románia és Olaszország között 1930. február 25-én aláírt kereskedelmi és hajózási egyezmény pótmegállapodását, amelyet 1932. augusztus 24-én írt alá Romában Mussolini olasz miniszterelnök és Ghika herceg román meghatalmazott miniszter. A pótegyezmény nyel egyidejűleg, amely elsősorban a román állatkivitel és petróleumexportot, azonkívül

pedig a gyarmatrubehozatali kereskedelmet érdekl, kihirdetésre kerültek az 1930. évi egyezmény nagyon fontos kísérőnyilatkozatai, amelyek lényegesen meg fogják könnyíteni a két állam közötti áruforgalmat. Az egyezmény és függelékei ideiglenes hatállyal a kihirdetés következtében már életbe is léptek, véglegesen pedig a parlament ratifikálása után.

A vámkedvezményes olasz importárúk

Az egyezmény első fejezetében Olaszország lemond az 1930. évi szerződésben foglalt konvencionális jogairól a román vámtarifa következő tételei alatt felsorolt árukra vonatkozóan: *Ex 260-ik tétel, corozo és dum-palme (dunus) gombok, egyszerűek, nem díszítettek, ha átmérőjük maximum 24 mm., fehér, vagy fekete színűek, vagy más színűek, ugyanezek 24 mm.-en felüli átmérővel, mindenféle színben és általában minden más kidolgozásban. 353-ik vámtétel, vágott élővirágok, a szeptember 1-én eljártól április 30-ig. 396-ik tétel, citrom. 397-ik tétel, narancs és mandarin. Ex 404-ik tétel b. pont, mandula tisztítva. Ex 462-ik vámtétel egyszerű kenderfonalak, nem fehérítve, nem festve, 5000 méteren felüli kilónkénti sullyal. 551-ik tétel, mindenféle plüssök, pamutbársonyok, nyírottak, vagy nem, nem festve, nem fehérítve, amelyek négyzetméterenkénti súlya meghaladja a 750 grammot, vagy 500—750 grammig, 300—500 grammig, 300 grammon alul van. 532-ik tétel ugyanazon árúk fehérítve, festve, akár egy, vagy többszínű nyomással. 723-ik tétel férfikalapok, egyszerű szalmazákból, vagy szalmatekereskből, durva szalmából és akármilyen más közönséges, vagy egzotikus növényi rostból fonva, fehérítve, vagy festve, közönséges anyagokból való szalag, belső szíj és*

bélés nélkül, közönséges anyagokból való szalaggal és béléssel nincs, selyemből szőtt, vagy selyemtartalmu szalaggal, vagy béléssel. *Ex 1921-ik tétel, sasszék autómobilok, autóbuszok, vagy elektromotorok részére, motorral, vagy anélkül, áru- és személyszállításra. 1294-ik tétel, autómobil-részek és alkatrészek, mágnesek, demarator-készülékek, valamint minden más tartálékalkatrész, villamos is, ha külön importálják és nem szerepel a vámtarifa más részében.*

A KEDVEZMÉNYES ROMÁN EXPORTÁRUK

Az egyezmény második fejezetében Románia lemond az 1930. évi szerződésben foglalt konvencionális jogairól, az olasz vámtarifa következő tételei alá eső árukra vonatkozóan: *4-ik tétel, ökrök. Ex 11-ik tétel, sertések, 20 kilón felüli sullyal. 12-ik tétel, élőszárnyasok. Ex 19-ik tétel, nem preparált hus (a szárnyashus, galambhus, fogolyhus és nyulhus kivételével), friss, vagy hűtőgépekben tartott állapotban. 96-ik tétel, aszalt szilva. 129-ik tétel, sertés-zsir. 150-ik tétel, sertés szalonna.*

A pótegyezmény harmadik fejezete azokat az olasz importtarifa szerinti árúkat sorolja fel, amelyek szerződéses vámtétele a következőképpen módosul:

Módosított olasz importvámok

8-ik tétel, borjúk, 150 kilón felül, darabonként 200 líra, 150 kilón alul 120 líra. Ex 18-ik tétel, vágott állatok, a. pont, szárnyasok, mázsánsként 100 líra, emelési szorzószám 0.7. Ex 20-ik tétel, preparált husok, ex b. pont, sós, füstölt, vagy másképpen elkészített husok közül a sonka száz kilónként 100 líra, emelési koefficiens 1.8, b. pont, szebeni szalámi mázsánsként 100 líra, szorzószám 1.4. 24-ik tétel, szárnyas-tojás mázsánsként 103.60 líra, 0.4-es szorzószámmal. Megjegyzés a 96-ik tételhez: A román eredetű ugynevezett munténiai szilva, a román kereskedelemügyi minisztérium által kiállított származási bizonyítvány kíséretében évente 10 ezer mázsánsig mázsánsként 7.35 líra mérsékelt vámmal importálható. 918-ik vámtétel, zab mázsánsként 16 líra.

A negyedik fejezet kimondja, hogy azok a romániai eredetű és feladásu ásványolajrezi-

diumok (pakura), amelyeket az olasz vámtarifa ex 644/a tétele alapján importálnak Olaszországba, ha a sűrűségük a centifokos termométer által mutatott 15 fokos hőmérsékletnél meghaladja a 0.900 centifokot, fekete színűek és lubrikálásra nem alkalmasak, 10 százaléka mérsékelt ad valórem vámtöbbletet fizetnek. Ennek a kedvezménynek az a feltétele, hogy az importált ásványolajledeket az olasz pénzügyminisztérium ellenőrzése alatt csakis kazánok és kemencék tüzelésére lehet felhasználni.

VEGYESBIZOTTSÁG AZ ÁRUFORGALOM ELŐMOZDÍTÁSÁRA

A hivatalos szöveg szerint az egyezmény ratifikálását a lehető legrövidebb időn belül fogják a szerződő felek Romában kieserelni, de jegyzékváltással a pótegyezmény provizórikusan is életbe léphet. Az egyezmény érvényessége az 1930. évi szerződés lejártig tart.

Hírek

November

11

Péntek

Róm. kath.: Márton p.

— Protestáns: Márton.

Görög: Menna vt. — Izraelita: Hesván 12. — Napkelte: 6.59. — Napnyugta: 16.29.

Időjárás: A budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint az éjjeli köd erősödése, nappal a felhőzet gyengülése és északról terjedő enyhülés várható

Megmagyarosítják a sportkifejezéseket

A Magyar Tudományos Akadémia nyelv-művelő osztályának a kiadásában megjelenő „Magyarosan” című folyóirat legutóbbi, szeptember-októberi számában ismét igen figyelemreméltó szóajánlásokat találunk idegen szók helyettesítésére.

A budapesti sportsajtó egy része már régebbi idő óta következetesen alkalmaz idegen kifejezések helyett magyar sportműszavakat s e törekvés eredményének lehet tekinteni, hogy némely, már-már meggyökeresedett idegen szó ritkábban fordul elő.

Igy az off-side-ot a lesállítás, a lesben állás, a team-et az együttes, a dribli, driblizni műszavakat pedig a cselezés, kicselezni helyettesíti. A kerékpár a köznyelvben is kezdi kiszorítani a biciklit.

A legújabb nyelvújítás a sport terén még a következő szavakat igyekszik, egyelőre több-kevesebb eredménnyel népszerűsíteni: training—edzés, trainer—edző, start—indítás, indulás, corner—szögletűség, peloton—gomolyag, boly.

Egész sereg más sportkifejezés (faultolni, kondíció, taccs, fair, stb. magyarosítására még nem történt kísérlet, talán azért, mert nagyobb tömegű új szóhasználatra vesztélyeztetés az egész eredményt. Mindenesetre jó volna, ha az erdélyi kisebbségi magyarság sportkörüli törekednének nyelvünk tisztántartására.

— MEGHALT CHAPLIN FELFEDEZŐJE. Newyorkból jelentik, hogy William Morris, a ki Charlie Chaplint egy londoni musichallban felfedezte és Amerikába vitte, ahol heti hatvan dollárért szerepeltette, meghalt. William Morris rendezte annak idején Sarah Bernhardt amerikai diadalutját is akkor, mikor a nagy tragika — a színházigazgatók bojkottja miatt, sátorban volt kénytelen játszani társulatával.

JÖN

JÖN

QUICK?

— NEMZETKÖZI BÉLYEGKIALLÍTÁS BUKARESTBEN. Abból az alkalomból, hogy most van 75 éve a bélyeg Romániában való bevezetésének, november 20-án a román akadémia palotájában nagy nemzetközi bélyegkiállítás nyílik meg, amelyen Károly király, aki tudvalevőleg lelkes bélyegyűjtő, kollektója legérdekesebb részével résztvesz. A vidéki és külföldi gyűjtők részére, akik ki akarnak állítani, a rendezőség különböző kedvezményeket eszközölt ki: 50 százalékos vasuti utazási kedvezményt s teljes vámentességet a kiállításra szánt gyűjteményeikre. A résztvevők között különböző díjakat osztanak ki. A kiállítással egyidejűleg a postaigazgatóság 11 lejes mélynyomású jubileumi bélyegét bocsát ki. Azt remélik, hogy a kiállítás valóságos jubileuma lesz az egész román filatéliának is. A rendezőség élén Tilea volt államtitkár s mint a kiállítás komiszárja, Papazoglu tábornok áll. Bővebb információkért az érdeklődőknek a kiállítás rendezőségéhez, (Generalsekretariat, București, Calea Victoriei 20.) kell fordulni.

— A Bobescu kvartét megkezdj hangversenyeit. A brassói Bobescu-Moldrik kvartét, amelynek Bobescu-Weinberger, Biemel és Moldrik zenetanárok a tagjai, november 15-án, vasárnap, kezdi meg a Honterus gimnázium aulájában első hangversenyt. A további hangversenyek minden második vasárnapon lesznek, de nem délelőtt, hanem este fél hatkor. Ennek a hangversenynél másora: Mendelssohn: Es dur vonósnégyes Török Pál: E moll vonósnégyes (ennek előadásában közreműködnek még: Süßmann és Kosnas) A Török-féle hatosnak az az érdekessége, hogy erdélyi szerző munkája és koncepciója magyar zenei motívumokon épült fel.

— UJ VILÁGKIALLÍTÁS KÉSZÜL. Párisból jelentik, hogy 1937-re párisi világkiállítást terveznek. Három osztálya lesz a kiállításnak: a munkás- és népelet, modern művészetek és intellektuális szervezetek. A kamara és a szenátus még új elvűt foglalkozni fog az idevonatkozó törvényjavaslattal.

— DRÁGA BÉLYEGEK. Londonból jelentik: Három bélyeg, melyek a Dorland Hallban rendezett filatelisták kiállításán szerepelnek, egyenként ötvenezer fontra biztosítottak.

— MAROSVÁSÁRHELYI HÍREK. A Marosvásárhely határában lévő megyefalvi szeszgyár ormára ismeretlen tettesek vörös zászlót tűztek ki, amelyen a következő felírás állott: „Le a szovjetellenes imperialista háboruvall!” A rendőrségi nyomozás során a gyanu Asztalos Mihály munkásra és annak feleségére irányult, akiket beszállítottak a marosvásárhelyi ügyészségre. Innen azonban bizonyítékok hiányában, szabadlábra bocsátották őket. — Názárfaluból a marosvásárhelyi ügyészségre szállították Dáni János gazdát, aki felgyújtotta egyik haragosának házáat. Az eljárás megindult ellene.

— MEG SZABAD-E MONDANI A BETEGNEK AZ IGAZAT? Berlinben nemrég megörült egy asszony, miután megtudta az orvosától, hogy gyógyíthatatlan rákbeteg. Az ügy bíróság elé került, amely kimondotta, hogy minden orvos gondatlanságot követ el, ha kíméletlen módon adja tudtára a páciensnek a betegség gyógyíthatatlan voltát. Különösen óvatossá kell lennie ép a rákbetegekkel szemben. A bíróalmi bíróság azonban, amely elé a per került, az orvosok javára döntött, kimondván, hogy nem szabad minden esetben eltitkolni a beteg előtt, ha rákbaja van. A gyógyíthatatlan beteget már azért is fel kell világosítani állapotáról, hogy rendben hagyassa hátra házi és üzleti ügyeit. Az eltitkolás csak abban az esetben jogos, ha a beteg nagyon izgatott és hiphonder hajlamu.

— HALÁLRAGÁZOLTAK A MEGVADULT LOVAK. A brassói Porond-téren minden felügyelet nélkül állott Beanghu György Muscel megyei fuvaros kétlovass szekere. A lovak egy arra haladó autótól megijedtek s mivel senki nem volt, aki megfékezze őket, elragadtak. Éppen akkor haladt át az utasten Bomiches Lujza brassói asszony, akin a megvadult lovak keresztül gázoltak. Bomiches Lujza néhány pernyi szenvedés után meghalt. A szerkesztő ellen gondatlanságból okozott emberölés miatt megindult az eljárás.

— CSIKMEGYÉNEK EGY BANIIJA SINC. Csikszereclő jelentik: Míg az ország többi részeiben, ha nem is pontosan, de mégis hozzájutnak valahogy a nyugdíjasok illetményeikhez, Csikmegyében teljesen reménytelen a helyzet. Az állam közel két és fél millió lejtel tartozik a megyének. Kölcsönt próbáltak szerezni, azonban az sem sikerült, úgy, hogy Csikmegye jelenleg garas nélkül áll és semmiféle kötelezettségét nem tudja teljesíteni. Az állami nyugdíjasok között is egyre jobban nő az elkeseredés, különösen a falvakon lakók között, mert járandóságukból mindössze két hónapra valót kaptak meg egész évben.

— A GESÁK ALKONYA. A gazdasági válság, amely Japán sem kíméli, sietteti a modernizálódás folyamatát a sárga faj körében is. Kihalásra van ítélve elsősorban a Josivara néven ismert világhírű tokiói mulatónegyed, továbbá a gesák intézménye, akiket pincérnők és táncgörlők váltanak fel, valamint a kabuki dráma, amely három évszázadon át volt népszerű, most azonban helyét kell, hogy adjon modern drámáknak és revüknek. Mindezeknek az eltűnését a misszionáriusok intenzív tevékenysége is siettette.

ASTRA MOZGÓ

QUICK?

— NEGYEDIKÉN LESZNEK A TANÁCSVÁLASZTÁSOK SZILÁGYMEGYÉBEN. Tudósítónk jelenti: A belügyminisztérium rendelete alapján Pop Gheorghe dr., zilahi prefektus a megyei tanácsválasztásokat december 4-re tűzte ki, míg a községi tanácsválasztásokat december 6 és 17-ike között lesznek. A választások híreire minden községben megkezdődtek a korteskedések s az eddigi jelek szerint seholsem lesz egyhangú választás. Erőműhelyfálván eddig 4 lista vette fel a választási küzdelmet.

— ÉTKEZŐKOCSI HELYETT BARKOCSI. A francia vasutak azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a forgalomban levő étkezőkocsik számát csökkentik, s helyettük barkocsikat járasanak. Az újításra az adott okot, hogy az étkezőkocsik forgalma nagymértékben csökkent. A vasutak azt remélik, hogy azok az utasok, akik nem hajlandók drága ebédeket fogyasztani a vonatokon, a barkocsikat szívesebben fogják látogatni.

— TÜZ JORGA FÉSZKÉBEN. Ploestiből jelentik: Veszedelmes tüzvész pusztított kedden délután Valeni de Munte városkában. Négy óra tájban a járőrelők megrémülve vették észre, hogy Ghita Jonecu kereskedőnek a piacon levő házából lángnyelvek csapnak ki. Fellármázták a környéket s a szomszédok esberrel-vederrel munkába állottak a tűz loká-

* A HANGULAT hónapról-hónapra közli a zenei ujdonságokat, új operettrészeket, külföldi táncszámokat, dalokat, magyar nótákat, előadási darabokat és külföldi nagy sikerű zenei műveket legjavából. Eddig 7 különféle szám jelent meg Rózsavölgyi és Tsa budapesti cég kiadásában, egy-egy füzet ára 30 lej. Kapható a B. L. könyvosztályban. Utánvéttel nem szállítjuk, azért portóval együtt 35 lej előre beküldendő, akár bélyegben is.

lízálására, ami azonban alig sikerült, mert az erős szél messze elhordta a szikrákat és zsarátnokokat. A primár telefonon segítséget kért Ploestiből, ahonnan autó-fecskendőt küldtek ki, de az üzlethől és lakásból álló házat már ők sem tudták megmenteni. Az eddigi becslések szerint a tűzkár mintegy félmillió lej. A vizsgálat szerint a tüzet a hibás kályha, vagy kémény okozta. A cseléd, aki egyedül lakott mostanában a házban, délben erős tüzet rakott, majd eltávozott hazulról és csak este tért vissza, amikor a ház már üszök volt. Egyelőre őrizetbe vették.

— A LEGUJABB HAJSZINEK. A londoni fodrász-kiállítás keretében bemutatott modellek közül néhány egész különös hajszinnel tűnik fel. Az új hajáryalatok legnépszerűbbjei állítólag az osztrigáké, acéllila és fűzőld. A kiállítási tárgyak egyik legérdekesebbje egy hordozható hullámosító készülék, amelynek segítségével a hölgyek teljes kényelemben, odahaza hullámosíthatják a hajukat. A kiállítás alkalmából megállapították, hogy Angliában több, mint harmincezer fodrász van, s az angol hölgyek évente hárommillió fontot adnak ki hajápolásra.

— REPULÓTAXI. A Berlin közelében levő repülőtér legutóbb bemutatott egy repülő-taxi-típust, amely óránként 255 kilométert tesz meg. A repülőtaxi, amelyet legközelebb forgalomba hoznak, 32 pfennigért tesz meg egy kilométert. Amerikában vannak már típusok, amelyek óránként 350 kilométeres sebességgel haladnak. Az új német repülő-taxinak kabinja belsejében foglal helyet a pilóta. A készülék két utasra és a pilótára van berendezve s bőven el van látva mindazzal, ami egy turaautó berendezéséhez szükséges.

— RÁDIO-AUTOMATAK ANGLIÁBAN. Már régóta bevezették Angliában, hogy bérlettel lehet rádió felvevőket. A kölcsönző vállalatok egyike most olyan készüléket konstruált, amely csak akkor kapcsolható be a hálózatba, ha egy külön erre a célra szolgáló nyílással bizonyos összeget dobunk be. A bedobás után helyreáll a villamosárammal való kontaktus és a felvevő négy óra hosszat marad bekapcsolva. Minthogy az automatáj nagyon olcsó, az új berendezés nagy érdeklődésre talált, különösen az átutazók körében.

ÉLETBÖLCSELET

— A nők képesek mindent elfelejteni.
— Tévedsz! Azt sohase tudják elfelejteni, ha valaki elfelejté őket.

(Answers.)

Koncert magunk részére

A párisi Bois de Boulogneban a napokban koncertet rendeztek majmok részére. A zenét szolgáltató orkeszter három zeneszöb, köztük egy négerből állott. Tulajdonképpen hangosfilm-felvétel készült és ehhez játszották kíséretképpen a zenét. Három darabot játszottak le. Az elsőt, amelyet klarinéton és banjón adtak elő, a himnusz majmok érdeklődésének felkeltésére szánták. A második, hegedűn előadott zeneszám a nőstény-majmoknak szólt. Végül egy polpourrit játszottak mindkét nem számára. A játék közben megfigyelték a zeneszönek a majmokra gyakorolt hatását. Legnagyobb csodálkozásra sem a him-, sem a nőstény-majmok a legkisebb érdeklődést sem tanúsították, noha a zeneszönek bementek hangszereikkel a ketrecekbe és közvetlen közelükben játszottak. Háromszor kellett a zeneszönek elismételniük a darabokat, míg végre a majmok felfigyelték és hangos lármában törtek ki.

LILIAN HARVEY

QUICK?

Egy előkelő angol fiatalember összeroncsolt holtteste a vasuti kocsi telején

London, november 9.

Birmingham közelében a vasuti alkalmazottak egy ismeretlen férfi borzalmasan összeroncsolt holttestre bukkantak, amely egy vasuti kocsi tetején feküdt. A rendőrség megállapította, hogy a halott Sir Robert Hundesley, az ismert angol pénzügyi kapacitás ifjabbik fiával, Reginalddal azonos. Ezideig még nem lehet megállapítani, hogy a fiatalember öngyilkosságnak, vagy pedig gyilkosságnak esett-e áldozatul? A nyomozás folyik.

* UTMUTATÓ, A KETTŐS KÖNYVVI-TEL gyors és könnyű elsajátítására. Nincs többé könyvelési nehézség, mindenre kész minta, a legújabb törvények előírásai figyelembe véve. Kiseb kereskedelmi és ipari vállalatoknak nélkülözhetetlen. Ára 39 lej. Vidékiek pénzben, vagy bélyegben küljenek be 35 lejt és postafordultával megkapják a könyvet.

Veszedelmes szélhámost fogott a marosvásárhelyi rendőrség

Marosvásárhely, november 9
A marosvásárhelyi rendőrség kedden éjszaka egy gyanusan viselkedő fiatalemberre lett figyelmes. Igazolásra szólították fel, azonban iratait nem akarta megmutatni, závaros feleleteket adott, mire letartóztatták.

A rendőrségi kihallgatás alkalmával kiderült, hogy az illető egy országosan közzétett veszedelmes szélhámós, akinek személynazonosságát még nem sikerült megállapítani, mert különböző nevéken szerepelt és iratai is Fischer Gusztáv, Ardelean Gusztáv és még jó néhány névre szólnak.

Vallomása során elmondotta, hogy az utóbbi időben Marosvásárhelyen, Dicsőszentmártonban, Tenkén, Szászrégenben járt. Szélhámósodásait úgy követte el, hogy jelentkezett a postai és vasuti hivatalokban, befolyásos embernek adta ki magát, és nagyobb összegű sápok ellenében különböző intervenciókra vállalkozott, ugyancsak ilven ürüggyel akciókat csalt ki, amelyekkel aztán tovább operált.

Fischer Ardelean ügyében a rendőrség az egész országra kiterjedő nyomozást indított.

A csendőr kezében véletlenül elsült a fegyver és agyonlőtt egy fiatal leányt

Nagyszeben, november 9.

A resinári csendőrség letartóztatta Pavel Dumitru közcsendőrt, aki agyonlőtte Poplaccan Dobra 20 éves resinári leányt. A gyilkossággal vádolt csendőr kihallgatása alkalmával azzal védekezett, hogy fegyvere véletlenül sült el s nem állt szándékában, hogy a leányt megölje. Tulajdonképpen a leány anyjával tárgyalt, aki különböző holmikát varrt számára. Beszélgetés közben a csendőr fegyverét babrálta, amelyen véletlenül megrántotta a ravaszt s a golyó az éppen betoppa leány mellébe furódott, aki azonnal halálosan rogyott össze.

Ferdinánd volt bolgár cár szeretne Szófiába visszatérni

Budapest, november 8.

Ferdinánd, a volt bolgár cár ezidőszerint Budapesten időzik, ahol József főhercegnek a vendége. A volt uralkodó a hir szerint Szófiába szeretne visszatérni. Állítólag ezekkel a tervekkel áll kapcsolatban Ferdinánd bizalmasának, Ganceff tábornoknak az utazása is, aki Berlinből a közelmúltban Szófiába utazott.

Ujabb értesüléseink szerint a bolgár exkirály, aki Budapesten Ferenc József főherceg vendége, a főherceggel egyetemben Fülöp Józsiasz száz-köburg herceg pusztavacsi s birtokára vadászni ment. Az exkirály teljes inkognitóban tartózkodik Budapesten és a szálloda könyveiben Burány grófja nevet viseli.

Az exkirály körvezetéséhez közel álló körök megcáfolták azokat a híreket, hogy a király vissza akar térni Bulgáriába és biztosítani a lapok tudósítóit arról, ilven terv fel sem merült és, hogy erről a kombinációról szó sem lehet.

UFA TON-FILM

QUICK?

HANS ALBERS

94 tisztviselőt bocsátanak el a nagyváradi város-házáról

Nagyvárad, november 9.

A nagyváradi városházáról kilencven-négy városi tisztviselőt terjesztettek fel B-listán a belügyminisztériumhoz. A nagyváradi leépítés jelentőségét még az a szomorú körülmény is fokozza, hogy az elbocsátásra kerülő tisztviselők sem nyugdíjra, sem pedig végkielégítést nem kapnak.

* FAYARD: SZERETNI — GYOTRE-LEM. A mai Kaméliás hölgy, díjat nyert regénye ára 32.— Lei. Szerelmek és Tragédiák. Az utolsó círi pár és Rasputin intimitásai, tragikus bukása. A 300 oldalas könyv ára 72.— Lei. A pénz bélyegben is be lehet küldeni, a portó külön 10 lej. — Brassói lapok könyvosztálya.

NOVEMBER 11.

— Mexikóban két hét alatt lehet elválni. Londonból jelentik: Mexikóban az új házassági törvény a világ leggyorsabb válását teszi lehetővé. A házasságkötés törvényének előtti pusztán válószándékukat kell bejelenteni, annak bizonyításával, hogy nagykorúak és nincs gyermekük. Ha a jegyzőkönyv felvétele után két héttel megismélik a bíróság előtt kijelentésüket, a házasság felhontottnak tekintendő. Miután az eljárásához ügyvédi képviselést nem szükséges, a költségek teljesen jelentéktelenek.

— HELYREIGAZÍTÁS. A brassói magyar ág. ev. egyházmegye új főesperesének beiktatásáról szóló tegnapi tudósításunkat anyag-halmaz miatt meg kellett rövidíteni és ekkor két hiba csúszott be, mit kötelességünk helyesbíteni. Tiszteletbeli főesperessé nem Papp Endre dr., hanem Nikodémusz Károly brassói lelkész, volt főesperes választott meg. A társas ebédén nem csak Papp Endre dr.-t részesítették felkesztésünkre, hanem elsősorban Bíró Lászlót, az új főesperest.

— HAMIS SZÁZLEJESEK EGY FALUSI ASSZONYNÁL. Nagyváradról jelentik: A nagyváradi rendőrség az egyik nagypiaci kocsimában letartóztatott egy Inánd községbeli parasztnővel, akinél nagymennyiségű hamis százlejes találtak. A rendőrség az asszony 18 éves fiát is őrizetbe vette, egyben pedig detektíveket küldött a faluba, hogy a pénzhamisító banda többi tagját is kinyomozzák.

— ELKAPTA A SZEKERET A FOLYÓ ARJA. Nagyváradról jelentik: Lukács Ferenc mezőtelki lakos Örvánd község határában lévő szőlőjéből bort akart hozni. A gazdát, aki szekérrel vágott neki a megáradt Körösnek, csakhamar elkapta az ár s csak a véletlenül arra járók óvták meg a biztos megfulladástól. A lovak belevestek a folyóba.

* Az Astra Apolló Mozgóban szerdán, csütörtökön és pénteken előadásra kerül a munkanélküliek, tanulók és mindenki részére a nagy világsikerült elért „Az éjszaka dala” Jan Kiepura-val és Magda Schneiderrel. Az előadás d. u. 7-5-ig, 10, 15 és 20 lejes helyvarak mellett tartatik.

— PARÓKÁS LOVASZOK ÉS AZ ÚJ RÓMAI SZOVIETKÖVET. A napokban mutatkozott be az olasz királynál Potemkine, az orosz szovjet új római követe. A bolsevista követért a szokásos szertartásnak megfelelően, udvari diszhintó ment, parókás lovassal és lovas udvari emberekkel a követség épületéhez, hogy onnan Victor Emánuel olasz királyhoz vigyék.

— DARABOKRA TÉPTE A MOZDONY. Nagyváradról jelentik: A Nagyvárad—vaskői vasútvonalon egy véres hullár bikkant a pályán. A bevezetett vizsgálat megállapította, hogy az összeroncolt holttest Bukács Péter 20 éves dusafalvai lakossal azonos, aki át akart menni a sínek, de vigyázatlanságból a mozdony alá került, amely jóformán teljesen darabokra tépte.

* Ha heveny izületi csúszban, vese és májkolikában, reumában, érelmeszesedésben szenved; ha javulást vár gonorrhoe, hólyaghurut, prostatitis stb. bajaira: az egyedüli tanács amely adható: Vegyen Urodonalt.

— Mennyit isznak egy évben Kecskeméten? Kecskemétről jelentik: A kecskeméti vendéglőkben, kocsmákban és bormérésekben 10.000 hektoliter bort, 2133 hektoliter söröt és 373 hektoliter pálinkát fogyasztottak el a most lefolyt évben. A kimutatás szerint Kecskemét minden lakosára 12,5 liter évi átlagos borfogyasztás esik.

ERDEKES SZÍNHÁZI HIREK

— SACHA GUISTRY LONDONBAN: ÚJ FELESÉGJELŐLTTEL Sacha Guistry négybetűi vendégszereplésre Londonba ment. Ez az első eset, hogy felesége, Yvonne Printemps, nem kísérte el külföldi vendégjátékára, a minnek azonban az a magyarázata, hogy Yvonne Printemps a nyár folyamán megszökött tőle, eddigi szokása szerint, de szokásaival ellentétben, nem tért vissza a férjéhez. Guistry nem jött zavarba, helyettesről gondoskodott. A helyettese, Mlle Delubau, csinos

barna lány. Most vele járja a világot a telenharagu és zsarnoki természetű színész-író, aki eddig nyolcvan darabot írt és valamennyinek maga játszotta a főszerepét.

— A KARZATRÓL A SZINPADRA Anny Ahlers, a londoni His Majesty's Theatre-ben sorozatosan éneklő a Dubarry című operett főszerepét. Az utolsó előadásokat azonban le kellett mondania, mert tüszős mandulagyulladását kapott. Máskor, hasonló esetben a színházat bezárták, most azonban egy Sylvia Welling nevű, teljesen ismeretlen angol nő ugrott be Ahlers szerepébe. Az új primadonna első fellépéséig a karzatról nézte minden este az előadást.

— SHAW ANGOL NEMZETI SZÍNHÁZAT SÜRGET. Londonból jelentik: G. P. Shaw az Everyman című folyóiratban kijelenti, hogy legújabb darabja (Too good to be true) kudarc legmeggyőzőbb bizonyíték arra, hogy angol nemzeti színházra van szükség. A darab Shaw szerint rendes körülmények között aranybányának bizonyult volna még a mai viszonyok mellett is az olcsóbb helyek mind elkeltek, de mivel a közönség nem fizethet 13 schillinget egy támlásszékért, le kellett venni a műsorról s „ezzel bevették írói cégtábláját, mint valami bukott tőzsdészt”. Ilyesmire Shaw szerint állami segítyt élvező színházról nem fordulna elő. Hozzáteszi, hogy csak akkor folytatja írói működését, ha legalább évi 10 ezer font nyugdíjat kap az államtól.

Sándor Árpád, magyar hegedűművész eljegyezte Leo Blechnet, a berlini opera híres főzeneigazgatójának a lányát.

Sport

Hogyan sportolnak Szovjet-Oroszországban

Minden munkaóra után egy perc torna kötelező és futbalmeccsenek nincsen beléptidij

Bukarest, november 9

Szovjet-Oroszország a maga politikai fellegvárával lévegében teljesen elkülönülten él Európá keleti felében, csak szorványos és nem mindig elfogulatlan adatokat kapunk azokról a részletdolgokról, amikről az ottani életre következtethetünk. A modern testkultúra hatalmas fejlődése valószínűleg ott is nyomot hagyott annak ellenére, hogy a háború előtti Oroszországban sportot az ország arányaihoz képest csak valószínűtlenül kis mértékben üzték. Hasonló volt a helyzet azonban Európa legtöbb államában is, ahol csak a háború befejezése után indult meg hatalmas lendülettel a testkultusz és ma már alig találunk országot, mely nemzetközileg ne volna ismert valamely sportágról.

Egyetlen kivétel ez alól Szovjet-Oroszország, mely politikai különválása következtében az ismeretlenség homályába burkolódzott, annyira, hogy például Ausztrália sportéletéről sokkal többet tudunk, illetve helyesebben kifejezve egészen jól ismerhetjük, míg keleti szomszédunkról majdnem semmit.

Ez a majdnem semmi csak annyiból áll, hogy mult évben hallottunk orosz-török válogatott labdarúgó-mérkőzésről, melyet nemrégiben újból megismételték. A mérkőzéseket Sztambulban tartották és minden alkalommal megrongáltak az orosz válogatott tagjait az ott élő újságírók, de ugy a hatóságok, mint más „óvatossági rendszárványok” miatt, nem lehetett közeliükbe férközni. Csak a bíró kezébe jutott jele rombolta szét 90 percre azt a hatalmas falat, mely a „profi” játékosokat a többi európaítól elválasztotta.

Legutóbbi alkalommal azonban Schweug Józsefnek a konstantinápolyi magyar trénernek alkalma nyílt az orosz csapat vezetőjével, dr. Furminnal hosszabb beszélgetést folytatni a szovjet sportviszonyokról, amely beszélgetés egy sportlapban meg is jelent. Valószínűleg mindenkit érdekel ennek az új „szovjet-titoknak” a felfedezése, természetesen sport szempontból és ezért az

alábbiakban ismertetiük Furmin dr. információit.

Az orosz sport fejlődésének legnagyobb akadályát a nemzetközi meccsek hiánya. A legfelsőbb „Kulturfizik” ugyanis nem enged meg külfölddel az érintkezést, aminek következtében csak egy bizonyos fokig iuthattak el. All ez különösen a futballra. Furmin dr., aki egyébként a Testnevelési Egyetem igazgatója, megkísérelte több ízben, hogy a Fifába (nemzetközi futballszövetség) beiratkozhassanak, de nem sok sikerrel. Hosszas fáradozások után végre egy év hiányt elérte, hogy a Tanács angol és osztrák trénernek beszerzésére adott utasítást. Eddig ugyanis még trénerük sem volt.

Bajnoki szempontból az egész ország kerületekre van beosztva, melyeknek központjában hatalmas stadionok, kisebb városaikban pedig sportpályák állanak a tömeg rendelkezésére. Meccseken, vagy más versenyeken beléptidijakat nem szednek. Csak döntőkön és nemzetközi mérkőzéseken kell egy minimális beléptidiját fizetni. A legnagyobb a moszkvai „Dinamo” stadion, melybe 100 ezer ember fér. A csapatok egymás között csak barátságos mérkőzéseket játszanak. E meccsek alkalmával állítják össze a városi válogatott csapatot mely tovább küzd azután a kerületi bajnokságért. A legjobb csapatok jelenleg a moszkvai „Dynamo” és „Dukát”, valamint a leningrádi „Krasznaja zratke”.

A kerületi bajnokságoknál nagyobb jelentőségű az országos bajnokság, melyért már a kerületek válogatottjai küzdenek. Vagyis a városi válogatottakból összeállítják a kerületi válogatottat. A hosszú tél miatt csak áprilistól októberig lehet futbalozni. — Egy fordulóban mérkőzések erejüket. A kerületek száma összesen 10, melyből 8 európai és 2 siberiai. A kerületi válogatottak országos bajnok döntőit olimpiai rendszer szerint augusztusban, a szokásos évi Országos Kulturfizik Kongresszus előtt tartják meg. Ez vonatkozik egyébként az összes többi sportágra is.

Ez évben pl. Moszkva 4-2-re verte a döntőben Leningrád kerületet, mely előzőleg 2-1-re verte a doni-charkovi kerületet, Kiev 1-0-ra győzött Odessza kerülete ellen.

A futball, mint tömegsport nagyon kifejlődött és ma minden gyárnak iskolának, vagy egyetemnek külön csapata van. A Testnevelési Egyetem kurzusa 5 évig tart és innen kerülnek ki a kerületi vezetők, valamint a többi sportosztályok magasabb funkcionáriusai. Az egyetem végzettjei képezik egyébként ki az iskolai tornatanárokat is. A sportolással nem célul különlegesen jóképességű egyes eredményeket elérni, hanem kizárólag a tömegsportra helyezik a fősúlyt. Most készül Moszkvában egy új 160 ezer férőhelyes hipermodern sporttelep, a „Leninstadion”, minden sportág részére és itt fog helyet kapni jövőben a Kultur-

Az iskolában

gyermekait fokozott mértékben fenyegeti a fertőzés veszélye. Gondoljon rá, hogy védelmet nyújtanak a

Panflavin-pasztillák

* A Krétakörből opera készült; szerzője Zemlinski. A berlini operában kerül színre április elején.

* A berlini Volksbühne nagy sikerrel bemutatta Pagnol „Fanny”-ját, Jakob Tiedke-vel és Kaethe Dorsch-sal a főszerepekben.

— Greta Garbo nem megy férjhez. Londonból jelentik: Greta Garbo, a híres filmszínár kijelentette, hogy azért nem megy férjhez, mert tudja, hogy férje teljesen elvesztette mellette egyéniségét és nem akarja, hogy a szerencsétlen férfit „Garbo” urnak hívják.

fizik egyetem is. A megvívó jövő augusztusban lesz.

Az iskolákban a tanítások naponta 1 óra tornával kezdődnek, míg a munkások minden munka óra után kötelesek 1 perccel tornászni. Ezt lehet külön felügyelet mellett hetenként egyszer összehívva is elvégezni. A kötelezettség 50 éves korig szól. Ez különben az 5 éves tervben is benne van. Az ellenőrzést a Kulturfizik Egyetem végzettjei csinálják. Az orvosi egyetemen pedig külön bevezették a sportrovostant.

Eddig szól az ismertetés, mely minden pontiában sport szempontból új és tanulságos dolgokról szól.

November 26-án magyar-román ökölvívó mérkőzés

Budapest, november 8.

Pár héttel ezelőtt megírtuk, hogy a magyar-román ökölvívó szövetségek között tárgyalás folyik a két nemzet válogatottjainak mérkőzése ügyében. A hosszúra nyúlt tárgyalások során először abban állapodtak meg, hogy a mérkőzést Temesvárt tartják meg, azonban ez a terv újabban megváltozott.

A román szövetség most arról értesítette a MÖSZ-t, hogy a magyar ökölvívókat november 26-ra várják Bukarestbe. Előbbi napon azért nem lehet, mert a fővárosban most folynak a bajnoki versenyek.

A Magyar Ökölvívó Szövetség az újabb értesítési örömmel vette és máris megtette az előkészületeket a válogatott csapat összeállítására vonatkozóan.

A Nemzeti Bajnokság vasárnapi mérkőzése

Bukarest, november 8.

Vasárnap lejátszik a Nemzeti Bajnokság utolsó felvonása. A hetedik forduló öt mérkőzése után az özi forduló befejeződik s a táblázat a tavaszi forduló első mérkőzéséig változatlan marad.

Megállapíthatjuk, hogy az új rendszer bevétele, a Nemzeti Bajnokság sorsa biztosítva van. Az ország sportjába új vérkeringést hozott, felkeltette a közönség érdeklődését.

A vasárnapi utolsó forduló ismét nagy mérkőzéseket hoz s valószínű, hogy meglepetés ezuttal is fog akadni.

Az A csoportban a Ripensia és a Crisana mérkőzik Temesvárt, Oravetz aradi bíró játékvezetése mellett. Az aradi Glória CFR a ploesti Tricolor fogadja vendégül a temesvári Petcu Zolif bíráskodása mellett, a kolozsvári Romania a bukaresti CFR-t keresi fel otthonában.

A B csoportban a legnagyobb érdeklődés Nagyvárad felé fordul, ahol a NAC fogadja a veszedelmes hírt TMTE-t. A kolozsvári Muresan Antal bíróknak nehéz feladata lesz.

Kolozsvárt is nagy mérkőzés lesz. Az Univerzitatea fogadja vendégül a bukaresti Vénust. Nagy harc lesz, a Vénus jobb, mint az Univerzitatea, azonban ott van a közönség is s így a mérkőzés kimenetele kétes. Morár Teofil bíró minden erejére szükség lesz a mérkőzésen.

Rövid sporthirek

A Hungaria egy bécsi center megvásárlása érdekében gyűjtést indított. Valószínű, hogy már vasárnap Stroh fogja irányítani a csapatot.

A budapesti műjég csütörtökön megnyílik. Arne Borg, a leghíresebb európai uszó, aki most, mint profi-uszó keresi kényerét, jelenleg Budapesten szerepel az uszókvalifikáció versenyén. Vízikarabét mutat be.

Új kerékpáros világrekordot állított fel Archambaud francia versenyző, aki egy óra alatt 44 kilométer 564 métert futott.

A Ferencváros csapata december 15-től január 8-ig külföldi turán lesz, melynek során Marokkóban, Marseillesban, Genovában, Párisban mérkőzik. Lehet, hogy a tura után rögtön hajóra szállanak és Mexikóba utaznak.

Korcsolya és ródli

legelőcsöbben:

Tritsch Poldi-nál, BRASÓV, Str. Voiv Mihai 30

Kérieren árjegyzéket!

Forum Mozyó, Brassó

PREMIER!

Csütörtökön, november 10-én mutatja be a XX. század legzseniálisabb szélhámosának filmjét

PREMIER!

KÖPENICKI KAPITÁNY

Hogyan lett suszterből városparancsnok?

MAX ADALBERT zseniális alakítása — RICHARD OSWALD világrendezése.

— Központi fűtés. —

NOVEMBER 11.

Rossz időben való hosszasan kinttartózkodás után azonnali jóérzést biztosíthatunk magunknak

Esős napok, nedves ruha, nedves cipő, megannyi veszély. Meghűlés, vértelenség, rheuma, ischias. Mindenünk fáj, mellünk elszorul, fülünk... Enyhítsük hamar ezt a rossz érzést. Kenjük mellünkre Sloan's Liniment-et. Melegít, mint a napsugár, oldja a congestiót, megszünteti a fájdalmat. Egy üveg ára 75 Lel. — megéli a fájdalmat.

SLOAN'S LINIMENT

DR. TOVIS BÉLA
SZERELEM ÉS SZAPORODÁS

TARTALOM:

Szerelm és szaporodás. — Szaporodás és társadalom — A szaporodás korlátozásának története. — El a természettől? — A fogamzás-elhárítás a modern sebéseiben. — A termékenység halálsugarát. — A mirigyek világa — A vegyi háború — A gumi- és dróttakadályok. — Miért nem a férfi...? — A kételkedő orvostudomány. — Fogamzásmegelőzés és abortusz kérdés. — Az új út.

ÁRA 84. — LEL.

Kapható

A BRASSÓI LAPOK
KÖNYVOSZTÁLYÁBAN.

ÁRTATLAN VAGYOK!...

REGÉNY

Írta: FARKAS ALADÁR

30

— Ez nem a rendőrség kocsija... én be-reltem.

Megindítottam a motort.

— Mire vár? Miért nem ül be a kocsiba? — kérdeztem Peticsét, aki még mindig a járda szélén állt.

— Maga akarja vezetni a kocsit? — kérdezte leplezetlen csodálkozással.

— Na hallja? Hát mit gondol? Azt hitte talán, hogy nem tudok vezetni?

Petics egész meglepő fűrgeséggel beült a kocsiba. Az arca ragyogott és jókedvűen fütyentett.

A kocsit simán megindult és ebben a pillanatban Petics ragyogó jókedvvel felkiáltott:

— Oh én tökkelülött számár!

Egy autóbussz jött szembe velünk... éppen a sarkon voltunk, ahol a kocsik összehatalódtak, minden figyelmet a gépre kellett összpontosítanom és így, csak amikor kint voltunk a Budapest Strassen, fordulhattam Petics felé.

— Mindig mondja be az irányt, hogy hova, vagy merre menyünk... mondja, mi történt magával, hogy hirtelen olyan jókedve támadt?

Petics mélyen behuzódott az ülésbe és úgy kuncogott, mint egy kiránduló iskolásfiú, aki először ül autón.

— Nincs semmi értelme, hogy maga előtt elhallgassak valamit, képzelje csak... rémes, hogy milyen ügyetlen voltam... teljesen számításán kívül hagytam, hogy maga autót tud vezetni.

— Ezt nem értem.

— Nem érti? Elfelejtettem, hogy maga a kocsit egyedül vezette.

— Melyik?

— Ej... ne tettesse magát... maga már tisztában van azzal, hogy mit gondolok.

— Megint egy új teória?

— Dehogy új teória — nevetett boldogan Petics — még mindig a régi teória, azonban most már javított kiadásban. Figyeljen ide... hajtson lassabban, az Istent... a teóriában idáig hézag volt... nem találtam meg az autótaxit, amelyen maga a szegény Kroner Elzával elindult utolsó útjára. Bevallom magának, hogy nemcsak én, hanem még három emberem, napokon keresztül egyebet sem csináltunk, mint hajszoltuk azt a bizonyos taxisoffort. És csak most jövök rá, hogy ez a taxisoffor nem is létezik... hiszen a kocsit saját maga vezette. És most már csak gyerekjáték lesz a kocsit is megtalálni. Biztosan a gyári lerakat garázsából vett ki egy új kocsit? Mi?

Nem tudtam válaszolni. Megint minden figyelmemet a kocsit vezetésére kellett fordítanom. A Capitol előtt szaladtunk végig, ahol csak az igazán jó sofförök natra, míg kikerülöm ezt az autóbusszt...

— Nem figyeltem oda... ne haragudjon... mit akar a gyári lerakattal? A lerakat lent van a Cicero Strassen... pontos raktárkönyvet vezetünk... pardon egy pillanatra, míg kikerülöm ezt az autóbusszt... és ha érdeklő, a garázsunk raktárkönyvébe bármikor betekinthet... ha a garászból egyetlen percre is kivezetünk egy kocsit, ezt bevezetjük a raktárkönyvbe.

Petics elhallgatott.

— Itt jobbra fordulunk... ugy... és mondja... a raktárkulcsot ki őrzi?

— A raktárkulcsot? Természetesen a raktárnak. — Nekem semmi közöm a raktárhoz.

A kocsit nagyszerűen futott, olyan nagyszerű volt, olyan megnyugtató érzés volt

ballani a motor egyöntetű, zavartalan berregését. Már elhagytuk Berlint. Az elővárosban szaladtunk keresztül. A kiállítási csarnok elé értünk.

— Jobbra, vagy balra?

— Jobbra

— Szóval Wansseere megyünk.

— Igen, Wansseere... Ismeri az utat?

— Mint a tenveremet.

Az országot mellett a „Hausa am See” vendéglő előtt leállítottam a motort. Petics felnyitotta a kocsit aitiát.

— Már megéhezett? — kérdeztem nevetve — úgy látszik, maga csak azért jött ki ide Wansseere, hogy megihasson egy pohár sört.

Petics bemen a vendéglőbe és én körülnéztem a kocsiban, nincs-e valami új-ság, amit elolvashatnék. Az ülésen, ahonnan Petics felkelt, egy revolver feküdt. Egy pillanatra dermedten néztem a tompa fényben csillogó fegyverre. Hogyan kerül ide ez a fegyver? Persze, valószínűleg utközben csuszhatott ki Petics zsebéből a revolver. Vagy talán Petics maga emelte ki utközben a zsebéből, hogy kényelmesebben ülhesse...

Esküszöm, ebben pillanatban igazán minden előre megfontolt szándék nélkül csuszattam a revolvert a zsebembe. Minek nekem ez a revolver. Hiszen ha fegyverre lett volna szükségem, akárhányszor is megszerezhettem volna. Minek tettem most ezt a fegyvert a zsebembe? És, ha visszajön Petics és keresi a revolverét?

Hát mi közöm nekem Petics revolveréhez. Mindenki vigyázzon a maga dolgaira és különben is, ha most nem ülnek itt, akkor bárki, aki erre jön, lenyulhatna a kocsiba és kiemelhetné a fegyvert. Igen, ez a legokosabb...

Kiugrottam a kocsiból. Ugyis szükséges, hogy egy ilyen hosszú ut után az ember egy kissé mozgassa a tagjait. Rágvitottam egy cigarettára és megindultam a kaszinó irányában. A sarkon néhány látványosság bódé volt, ott megálltam és ottan néztem, hogy Petics mikor lép ki a vendéglőből.

Gyalog indultunk el a hegyek közé. Az ut felfelé kanvarodott és Petics fűrgé léptekkel ment előre.

— Miért nem szolt, hogy a hegyek közé megyünk — mosolyogtam — hoztam volna hegymászó felszerelést magammal.

— Minek az magának? — szolt bátran Petics. — hiszen akkor sem volt hegymászó felszerelés magával.

Ebben a pillanatban értettem meg ennek a kirándulásnak a célját. Petics most a valóságos terepen akarja kipróbálni a teóriát. Ez az ember hosszasan okoskodás után kiválasztotta a Wannsee környékét, azt hiszi, hogy itt a hegyek között játszódott le a tragédia. Csakis erre vonatkozhatik a célzás.

Hogy gyűlöltem ebben a pillanatban ezt a konok, nyakas embert, ide cipelt magával és én, mint egy birka, amelyet a vágőhidra visznek, szó nélkül jövök vele.

— Akkor is erre mentek ki? — Nem válaszoltam.

— Mitől ment el a kedve? — fordult hátra Petics — az előbb még olyan jó hangulatban volt... különben is furcsának találok, hogy maga azóta még nem járt erre. Maga az egyetlen, akire nem áll fenn az a régi krilinológiai szabály, hogy a bűnösöket mindig valami olthatatlan vágy vonzza vissza a büntény színhelyére. Mondja, messzire van még az a szakadék, ahova a hullát elrejtette?

(Folytatása következik)

RHEUMA

elkerülésére

Bénulás
Epekö
Idegzsába
Érelmeszesedés

vegyünk
URODONAL

kurát!

A rheuma, vagy csúsz számos fajta: izületi-, izom-, ideg-, zster-, stb-csúsz, a húgysav okozta zavarok leggyakoribb következménye.

Minden rheumás szenvedés rendszeren a bőr-sejtek életképességének valamely okból való hiányaira vezethető vissza (meghűlés, nedvesség stb.) Tulságos eltáradás szinten húgysav túllengést idézhet elő és megkönnyíti annak izületi meggyűlöletét.

Izomszövet esetén gyakran a frigare' rheumával állunk szembe; H. xenscous, pleuro-dnie, (a bordaközi izmok rheumatisus fájdalmait) a leggyakoribb tünetek.

Egy alapos Urodonal-kúra eltünteti úgy a felgyűlöleteket, mint a gyulladásokat és megakadályozza a csúsz tovariedését e két izületi a másikra. Az URODONAL a vérből lecsapolja mintegy a hu ysavat és azzal, hogy bő vizeletet váit ki, a beteg teljesen felkönnyebbül, mert tulajdonképpen csak szerveinek természetes védekező és gyógyító erejét fokozta fel a szer.

30 N B.
Vá-ja ki e bon-t és pon-os cím t megad, a kerjen inyen és díjmenesen: Dr. Falvyre „Eg szseg an” kézikönyvét. E tapasztalatokra telepített és tanácsokban dus múnnek egy családban sem szabad hiányoznia.

21 nagy kitüntetés

URODONAL

a rheumás betegek megmentője.
Kapható gyógyszerárakban és drogueriákban

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyzeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény.

Vétel-eladás

Veszek új házat központ-hoz közel, 600-700 ezer lejig. Kertész Adolf, Covasna 11. 19660

Elsőrendű tűzifa, házhoz szállítva, legolcsóbb áron kapható Alpári Mihálynál, Brassó, Gácsmajor 45. 19714

Keresek megvételre

készpénz fizetés mellett egy teljesen jókarban levő üzemekepes 8-12 HP locomobilt. Ajánlatok ár megjelölésével „Ambrus János gépész, Surduc, Jud Salar” kéretnek

Motorok: 100 és 35 HP. Diesel, 40, 35, 30 és 12 HP. Nyersolaj, 55 és 30 HP. Szivógáz-motor, különféle hengerezékek és egy komplett hidraulikus olajsajtó eladó. Friedrich Testvérek, Temesvár. 19709

Eladó, vagy bérbeadó mezőgazdasági szeszyarak, finomítóval, modern berendezéssel, földbirtokkal, lakásokkal és istállókkal. Érdeklődni: Banca Commerciala și Agricol, Sft. Comercio, Cuza Voda 16.

REALJOGU GYOGYSZER- IAR megyeszékhelyen, jóforzalmu nagy aruraktárral eladó. Ajánlatok „Gyógyszerár” jelígre a brassói kiadó-hivatalba kéretnek. 19764

Ebédli és hálóberendezés olcsón eladó. Brassó, Felső-fővény-utca 10 szám

Feles művelésre kiadó Sepsiszentgyörgy határában 60 hold föld. Értekezni: Koleza Testvérek cégénél. 19781

Uj hálószobaberendezés, futószőnyeg, ottomán, ebédli szőnyeg, tükrök olcsón eladók. Dr. Hankóné, Brassó, Weisz Mihály-u. 18. 19777

Üzletajtó, kirakat, rollóval olcsón eladó. Vendéglő, Brassó, Kut-utca 36. 19775

Veszek házat 90.000 lejig. Cim: Constantin Comanici, Brassó, Str. Joan Molnar 10. 19782

Lakás

Kiadó lakás, 4 szoba mel-lék helyiségekkel. Elfogadható ár. Megtekinthető egész nap Brassó, Jorga-sor 18. 19705

Dnă Serioasă caută pensiune completeă la familie serioasă, oferte detaliate la ziar. Dnă Jonescu. 19773

Állást nyer

Perfekt vas- és vizondolálónó meg ügyes manikűrő azonnal bélephet, Népfodrászat, Gruber, Brassó, Hosszu-utca 35. 19776

Varrólány, kabát és ruhavarráshoz, valamint tanulóleány felvételük. Brassó, Fekete-utca 25. 19779

Állást keres

Autorizált könyvelő

elvállal könyvelési munkálatokat órára is, mérsékelt díjazás mellett. Cim 19740 sz. alatt a brassói kiadóban

Vegyes

Francia nyelvtanítás, korepetálás, társalgást tanít tanító Franciáországból. Cim Cioerac 2. (Chlorodont-gyár). 19774

Férfi szabó műhelyemet

átbevezetem Brassó, Há-tulsó utca 49 szám alá. Mind a befogadható áron állók a t. közönség rendelkezésére.

BARTHA MIHÁLY szabómester

IDEGESSÉC és ÜSZTÖNÉLET

Írta: Dr. FELDMANN S. ideg orvos — II. kiadás. 140 oldal. Ara 90 lej.

Kapható a Brassói Lapok Könyvostályában

Felelősszerkesztő: **Kocsis Béla.** — Szerkesztőség és kiadóhivatal Braşov (Brassó), Károlykirály-utca 56-58. szám. — Telefon: 82.

Fiókiadóhivatalok: Déva, Str. Ion Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza igazgató). — Marosvásárhely, Pişa Regele Ferdinand (Főter) 53 Benjámín Arad és Bernáth Ernő). — Temesvár, Arad- és Károlyszőnyeggyárak: Némegy Gábor (Temesvár, I. (Str. Lonovici 5) Telefon: 1711.

Főmegbizott a Regát részére: Dán Mózes, Bukarest, Str. Mihai Cogălniceanu 3). **MEGBIZOTTAK.** Arad: Kozma Hugó (Bulev Regele Ferdinand, Boros Béni-tér 62). — Bukarest: Dán Dániel és Gerő Sándor — Décs: Vadász Bogdán (Str. Caragiale No. 5. — Kolozsvár: Dénes József (Strada N. Curches 3, volt Vár-utca). — Lugos: Tóth Gyula. — Nagyszeben: Szigetváry László (Strada Turautui 13). — Nagyvárad: Szabó László (Strada Constantin 2). — Udvarhelymegye és Székelyudvarhely: Lovass István (Strada Horia 23). — Szilágy-somlyó: Hesperin Ernő. — Torja: Dénes József Str. Regele Ferdinand 25.

Központi szervezők pénzfelvételi jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes **HIRDETÉSEKET** felvesznek a kiadóhivatalok, a megbizottak, valamint minden bel és külföldi hirdetőiroda. Részletes tárlattal készséggel szolgálunk